SZKOŁA PODSTAWOWA NR 11
im. Jana Pawła II
08-110 Siedlce,ul. Wiśniowa 5
tel. 25 794-36-81

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

SZKOŁA PODSTAWOWA NR.11 IM.JANA PAWLA II

UL. WIŚNIOWA 5, 08-110 SIEDLCE

Siedlce, wrzesień 2026 r.

OPRACOWAŁ:

TECHNIK POŻARNICTWA
D/300/8559/16
mgr Krzysztof Egier

ZATWIERDZAM:

Dyrektor Szkoły
mgr Małgorzata Szostek

UWAGA!!!

Niniejsza Instrukcja powinna być poddawana okresowej aktualizacji co najmniej raz na dwa lata lub po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę jego warunków ochrony przeciwpożarowej.

Spis treści:

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem 5

1.1. Zagadnienia ogólne 5
1.2. Podstawy prawne 6
1.3. Zasady profilaktyki przeciwpożarowej 6
1.4. Charakterystyka pożarowa obiektu 16
1.4.1. Lokalizacja i usytuowanie, dane charakterystyczne budynku. 16
1.4.2. Grupa wysokości 17
1.4.3. Liczba kondygnacji 17
1.4.4. Liczba osób w obiekcie 17
1.4.5. Kategoria zagrożenia ludzi 17
1.4.6. Gęstość obciążenia ogniowego 17
1.4.7. Zagrożenie wybuchem w budynku 17
1.4.8. Instalacje i urządzenia techniczne w obiekcie 17
1.4.9. Lokalizacja głównego wyłącznika prądu 18
1.4.10. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu 18
1.4.11. Lokalizacja kurka głównego instalacji gazowej 18
1.4.12. Strefy pożarowe 18
1.4.13. Klasa odporności pożarowej i odporności ogniowej elementów budowlanych 18
1.4.14. Stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych 18
1.4.15. Warunki ewakuacji 19
1.4.16. Dźwigi pożarowe oraz dźwigi osobowe 19
1.4.17. Materiały wykończeniowe 19
1.4.18. Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie 19
1.4.19. Wyposażenie w gaśnice 20
1.4.20. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru 20
1.4.21. Drogi pożarowe (drogi dojazdu dla jednostek ratowniczych) 20
1.4.22. Zagrożenie wybuchem w budynku 20
1.4.23. Odległość od najbliższych budynków 20
1.4.24. Godziny otwarcia 20

2. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic 21

2.1. Grupy i rodzaje pożarów 21
2.2. Rodzaje środków gaśniczych 23
2.3. Rodzaje urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic 24
2.3.1. Gaśnice 24
2.3.2. Hydranty 32
2.3.3. Koc gaśniczy 37
2.3.4. Węże hydrantowe 39
2.3.5. Drzwi ppoż. 40
2.3.7. Inne urządzenia 40

3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia 42

3.1. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru 42
3.2. Instrukcja postępowania na wypadek zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego 44
3.3. Instrukcja postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki 45

4. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym 47

5. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi 51

5.1. Zasady prowadzenia ewakuacji 51
5.2. Szczegółowe zasady przeprowadzania ewakuacji 56
5.3. Sposoby sprawdzania warunków ewakuacji w budynku 59

6. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią instrukcji oraz obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi 61

6.1. Cel i zakres szkoleń 61
6.2. Rodzaje i zasady prowadzenia szkoleń przeciwpożarowych 61
6.3. Zasady organizowania szkoleń przeciwpożarowych 61
6.4. Dokumentacja szkoleń 61

7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami 62

8. Kata aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego 66

9. Lista osób zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego 67

10. Definicje podstawowych pojęć z zakresu ochrony przeciwpożarowej 70

Załącznik nr. 1 72

Załącznik nr. 2 74

Załącznik nr. 3 79

Załącznik nr. 4 87

Załącznik nr. 5 88

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem

1.1. Zagadnienia ogólne

Najważniejszy akt prawny regulujący sprawy bezpieczeństwa przeciwpożarowego w Polsce jakim jest Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. nr 147 poz. 1229 z późn. zm.) już w art. 1 stanowi, że **„ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem".** Do spełnienia warunków zapewniających bezpieczeństwo przeciwpożarowe w obiekcie zobowiązany jest zarówno zarządca jak i jego użytkownicy. Na podmiotach tych spoczywa też odpowiedzialność za naruszanie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Zgodnie z Art. 4 cytowanej wyżej Ustawy, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu zapewniając jego ochronę przeciwpożarową zobowiązany jest w szczególności:

1. przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, technologicznych i instalacyjnych,
2. wyposażyć zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy, środki gaśnicze oraz zapewnić poprzez właściwą konserwację niezawodność tego sprzętu lub urządzeń,
3. zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie i na terenie bezpieczeństwo
   i możliwość ewakuacji,
4. przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
5. zaznajomić pracowników z obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi,
6. ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów użyteczności publicznej, zakładów pracy i innych obiektów zostały określone w Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.)

Celem Instrukcji jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym jakie należy uwzględnić w czasie użytkowania, eksploatacji i prowadzenia prac porządkowych w budynku **SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR.11 IM.JANA PAWLA II ul. WIŚNIOWA 5, 08-110 SIEDLCE.**

Do zapoznania się z Instrukcją i do przestrzegania jej ustaleń zobowiązane są wszystkie osoby zatrudnione w budynku – dotyczy to również pracowników firm

wynajmujących pomieszczenia – bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i pełnionych przez siebie obowiązków.

Postanowienia Instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników przedsiębiorstw czy firm prowadzących działalność lub wykonujących prace zlecone w obrębie obiektu, oraz wszystkie inne osoby przebywające na jego terenie (ekip remontowych itp.). Obowiązek zapoznania tych podmiotów z przepisami przeciwpożarowymi obowiązującymi w obiekcie oraz dopilnowanie ich przestrzegania spoczywa na osobach zawierających umowy z tymi osobami (firmami) lub pracowników, w obecności których osoby te przebywają na jej terenie.

1.2. Podstawy prawne

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2025 poz. 188), [1]
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 poz. 1443 ze zm.) [2]
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 ze zm.) [3]
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.) [4]
5. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. 2009 Nr 124 poz. 1030). [5]
6. PN EN ISO 7010:2012.
7. Polska Norma PN-EN 671-1 Stałe urządzenia gaśnicze – Hydranty wewnętrzne- Hydranty wewnętrzne z wężem półsztywnym.
8. Polska Norma PN-EN 671-2 Stałe urządzenia gaśnicze – Hydranty wewnętrzne- Hydranty wewnętrzne z wężem płasko składanym.
9. Inne przepisy i normy obowiązujące w zakresie ochrony ppoż.
10. Wizja lokalna przeprowadzona na terenie obiektu.
11. Informacje uzyskane od zarządcy obiektu.

1.3. Zasady profilaktyki przeciwpożarowej

Najlepszym sposobem uniknięcia pożaru i innych zagrożeń mogących w swoich skutkach przynieść straty w mieniu oraz narazić zdrowie lub życie ludzi jest właściwa profilaktyka zapobiegawcza. Najskuteczniejszą metodą zapobiegania jest stałe, ścisłe przestrzeganie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r *o ochronie przeciwpożarowej* (jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. nr 147 poz. 1229 z późn. zm.) stanowi podstawę do wydawania dalszych aktów prawnych niższej rangi zwanych przepisami wykonawczymi. Zawarte w nich zapisy powodują, że podstawowym gwarantem bezpieczeństwa musi być przede wszystkim sam obiekt, zaprojektowany i wzniesiony zgodnie z przeciwpożarowymi przepisami budowlanymi. Drugim, niemniej

istotnym czynnikiem jest czynnik ludzki, czyli codzienne zachowanie się przebywających w obiekcie osób.

Podstawowym państwowym przepisem wykonawczym określającym zadania zarządców, administratorów i użytkowników obiektów w zakresie profilaktyki przeciwpożarowej jest Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.). §4 cytowanego wyżej rozporządzenia mówi m.in., że: „w obiektach oraz na terenach przyległych do nich zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji".

W czasie eksploatacji obiektu należy przestrzegać przepisy profilaktyczne o zachowaniu bezpieczeństwa pożarowego, ograniczając w ten sposób możliwość powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, a także gwarantując środki ratownicze na wypadek zaistnienia pożaru. Przepisy przeciwpożarowe dotyczące użytkowania budynków formułują warunki bezpieczeństwa w następujących sferach działalności:

a. *warunki ogólne,*
b. *zapewnienie warunków ewakuacji osób i mienia,*
c. *utrzymanie prawidłowego stanu technicznego instalacji i urządzeń,*
d. *właściwego składowanie i przechowywanie materiałów palnych,*
e. *wyposażenie obiektu w podręczny sprzęt gaśniczy,*
f. *prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych zgodnie z wytycznymi niniejszej instrukcji.*

W szczególności:

A. W obiekcie oraz na terenie przyległym do niego jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

1. używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
   a. *w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,*
   b. *w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa.*
2. użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia,
3. rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze; rozpalanie ognisk w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów, oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m,

4. użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
5. przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wnętrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
   a. *urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),*
   b. *linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V.*
6. stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,
7. instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
8. składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
9. zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
10. lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno – budowlanych,
11. uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
    a. *gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,*
    b. *źródeł wody do celów przeciwpożarowych,*
    c. *instalacji wpływających na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,*
    d. *wyjść ewakuacyjnych,*
    e. *wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej.*

B. Właściciele lub użytkownicy budynku:

1. utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,
2. wyposażają obiekty, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu,
3. umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych,
4. oznakowują znakami zgodnymi z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa:
   a. *miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,*
   b. *miejsca usytuowania przeciwpożarowych wyłączników prądu, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,*

c. *pomieszczenia, w których występują materiały niebezpieczne pod względem pożarowym.*

C. Składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektów związanych z jego funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, jest dopuszczalne pod warunkiem:

1. nieprzekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu,
2. zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych,
3. nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe.

W pomieszczeniach zaliczonych do kategorii ZL I zagrożenia ludzi (pomieszczenia, w których mogą przebywać ludzie w grupach ponad 50 osób nie będących stałymi użytkownikami obiektu, **powinny być zachowane następujące wymagania:**

a. kotary zasłony i inne elementy stałego wyposażenia oraz wystrój wnętrz wykonane z materiałów, co najmniej trudno zapalnych,
b. wykładziny podłogowe wykonane z materiałów, co najmniej trudno zapalnych,
c. sufity podwieszane wykonane z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia (wymagania dotyczą wszystkich części obiektu, w których występują sufity podwieszone),
d. pomieszczenie powinno posiadać, co najmniej dwa czynne wyjścia przeznaczone do celów ewakuacji, przy czym muszą otwierać się na zewnątrz.

Powyższe wymagania powinny być przestrzegane w trakcie eksploatacji obiektów.

Zagrożenie pożarowe

Potencjalne źródła powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania:

1. urządzenia i osprzęt instalacji elektrycznej usytuowany w niewłaściwej odległości od materiałów palnych, np. *makulatury, książek oraz innych materiałów palnych.*
2. stany awaryjne urządzenia i osprzętu instalacji elektrycznej, technicznej i komputerowej,
3. zaprószenie ognia, najbardziej niebezpieczne w pomieszczeniach, magazynowych, technicznych,
4. zaprószenie ognia w czasie prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych,
5. stosowanie materiałów łatwo zapalnych niezgodnie ze wskazaniami producenta,
6. użytkowanie urządzeń grzejnych (piecyki, czajniki) bez właściwego zabezpieczenia,
7. zwarcie instalacji elektrycznej na skutek przeciążeń instalacji, starzenia się izolacji, zużycia gniazd, wyłączników, opraw instalacji elektrycznej, pęknięcia żarówek,
8. prowizoryczne naprawy osprzętu instalacji elektrycznej i podłączenia do tablic rozdzielczych,
9. niewłaściwe składowanie towarów i stosowanie cieczy palnych (niebezpiecznych)

niezgodnie z warunkami bezpieczeństwa, określonymi przez producenta czy dystrybutora,

10. pozostawienie włączonych odbiorników energii elektrycznej po zakończeniu pracy
11. podpalenia.

Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru

W punkcie powyżej przeprowadzono analizę przyczyn pożaru mogących wystąpić w budynku stąd można ustalić zasady profilaktyki pożarowej dla tych źródeł i tak:

Linie kablowe, przewody instalacji elektrycznej

Zagrożenie pożarowe wynika ze starzenia się izolacji przewodów, utlenianiu się połączeń w rozdzielniach, tzw. „puszkach". Przy uszkodzeniu izolacji powstaje możliwość zwarć między przewodami; w przypadku osłabienia izolacji powstają tzw. „zwarcia tępe". W obiekcie należy wykonywać okresowe badania stanu technicznego instalacji elektrycznej.

Zagrożenie pożarowe stwarzają dodatkowo przewody prowadzone na doraźne potrzeby, bez projektu, przewody prowizoryczne oraz stosowanie przedłużaczy.

W związku z tym należy:

- wszelkie dodatkowe instalacje w zakresie projektowania i wykonawstwa zlecać specjalistom,
- zabronić stosowania połączeń tzw. prowizorycznych,
- ograniczyć do minimum stosowanie przedłużaczy.

Uchwyty za pomocą, których mocowane są do ścian lub sufitów przewody instalacji elektrycznej często ulegają uszkodzeniu na skutek prac remontowych prowadzonych w budynkach. Nie należy dopuszczać do możliwości wyrwania wiszących przewodów z rozdzielnic, gniazd itp. Grozi to zwarciem lub uszkodzeniem izolacji. Na powierzchni przewodów prowadzonych na powierzchni, w kanałach i tunelach gromadzą się pyły osiadłe, które mogą zapalić się w przypadku przegrzania przewodów. Między innymi stąd wynika konieczność okresowego ich usuwania.

Urządzenia grzejne

W budynku stosowane są w pomieszczeniach socjalnych, do przygotowywania posiłków, kuchenki mikrofalowe, czajniki, ekspresy do kawy i herbaty oraz opiekacze. Ponadto w obiekcie mogą być używane urządzenia grzejne stosowane powszechnie w gastronomii.

Urządzenia te posiadają na ogół zabezpieczenia gwarantujące wyłączenie zasilania w przypadku przekroczenia dopuszczalnych parametrów. Zagrożenie pożarowe wynikające ze stosowania tych urządzeń wynika głównie z awaryjności układów zabezpieczeń. Wzrost temperatury ponad wartość zadaną może spowodować zapalenie się materiałów poddawanych obróbce termicznej lub znajdujących się w sąsiedztwie urządzenia

Zwraca się uwagę, że szczególne zagrożenie mogą spowodować używane nielegalnie (obowiązuje zakaz stosowania) grzałki i inne urządzenia grzewcze. Grzałki pozostawione pod napięciem bez wody nagrzewają się do bardzo wysokich temperatur

i stanowią poważne zagrożenie pożarowe. Urządzeń tego typu oraz wszelkich urządzeń niestanowiących wyposażenia pomieszczeń nie wolno stosować w budynku.

Zgodnie z Zgodnie z Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.).

W części dotyczącej urządzeń grzejnych i elektrycznych zabrania się:

1. przechowywania materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0.5 m. od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzać się do temperatury powyżej 100ºC,
2. przechowywania materiałów palnych oraz stosowania palnych elementów wystroju wnętrz w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie nagrzewają się do temperatury powyżej 100 ºC, od linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, od przewodów uziemiających i odprowadzających instalacji piorunochronnej, od czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego oraz od przewodów siłowych i gniazd wtykowych elektrycznych o napięciu powyżej 400 V,
3. użytkowania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.

Urządzenia oświetleniowe

Urządzenia oświetleniowe stosowane w obiekcie nie stwarzają poważnego zagrożenia pożarowego. Zagrożenie takie stwarza stosowanie tradycyjnych żarówek, których powierzchnie nagrzewają się do temperatury do 350^{0}C i mogą spowodować zapalenie nawet stałych materiałów palnych, takich jak papier, tkaniny itp. Zwraca się uwagę, że samowolne stosowanie tego typu oświetlenia w obiekcie jest zabronione.
Moc źródeł światła nie powinna przekraczać mocy, na jaką przewidziana jest oprawa. Sprzęt oświetleniowy powinien być utrzymywany w należytej czystości i użytkowany zgodnie z zaleceniami producenta. W szczególności powinno być zapewnione odprowadzenie ciepła poprzez zapewnienie właściwej pozycji lampy i usunięcie osadzających się na niej pyłów.

Zgodnie z Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.)

zabrania się:

1. stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną one umieszczone, co najmniej 0.05 m. od żarówki,
2. instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznej bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem

Wiele pożarów powstaje na skutek nieprzestrzegania elementarnych zasad bezpiecznej eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Dlatego:

1. niedopuszczalne jest zakładanie instalacji prowizorycznych, niewłaściwie wykonanych,

2. nie wolno korzystać z uszkodzonych urządzeń elektrycznych ani dokonywać samowolnych ich napraw,
3. kategorycznie zabrania się podejmowania jakichkolwiek działań uniemożliwiających prawidłowe zadziałanie bezpieczników,
4. zabrania się przeciążania urządzeń,
5. po zakończeniu pracy należy wyłączyć wszystkie urządzenia i oświetlenie na swoim stanowisku.

Osprzęt instalacji elektrycznej

Osprzęt instalacji elektrycznej powinien być dostosowany do rodzaju pomieszczenia i zastosowanych w instalacji przewodów. Obudowa osprzętu musi zapewniać zabezpieczenie przed porażeniem prądem, pożarem lub zainicjowaniem wybuchu, stosownie do warunków miejscowych, a w szczególności:

1. skrzynki, rozgałęźniki i wyłączniki w pomieszczeniach wilgotnych, zapylonych lub zagrożonych wybuchem powinny być dostosowane do rodzaju występujących czynników,
2. jeżeli istnieje możliwość mechanicznego uszkodzenia osprzętu, należy go instalować we wnękach lub stosować osprzęt z obudowami metalowymi,
3. w miarę możliwości, gniazda i wyłączniki należy instalować w odległości nie mniejszej niż 1 m. od siebie,
4. wypusty oświetleniowe należy obowiązkowo zakończyć łączem świecznikowym oraz haczykiem do zawieszenia opraw (można mocować oprawy bezpośrednio do ściany), tak, aby lampa nie wisiała na przewodzie.

Wiele pożarów powstaje na skutek nieprzestrzegania elementarnych zasad bezpiecznej eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych. Dlatego:

1. niedopuszczalne jest zakładanie instalacji prowizorycznych, niewłaściwie wykonanych, np. zawieszanie przewodów na hakach, gwoździach, osłanianie żarówek czy lamp papierem lub palną tkaniną,
2. nie wolno korzystać z uszkodzonych urządzeń elektrycznych ani dokonywać samowolnych ich napraw,
3. zabrania się przeciążania urządzeń,
4. po zakończeniu pracy należy wyłączyć wszystkie urządzenia i oświetlenie na swoim stanowisku.

Zapobieganie pożarom powstałym na skutek niewłaściwego obchodzenia się z cieczami łatwo zapalnymi i gazami palnymi

Należy przyjąć, że ciecze i gazy palne będą stosowane w budynku jedynie incydentalnie.

Zagrożenie pożarowe wynika z własności tych cieczy i gazów. Substancje te mają niską temperaturę zapłonu. Pary tych cieczy i gazy tworzą z powietrzem mieszaninę wybuchową w stosunkowo szerokim zakresie stężeń, przy czym dolna granica wybuchowości jest z reguły niska. Własności pożarowe i wybuchowe tych substancji są zawarte w instrukcjach technologiczno-ruchowych dotyczących tych procesów, w których są używane. Spośród cieczy stwarzających największe zagrożenie wymienić należy rozpuszczalniki, benzynę i etanol, zaś spośród gazów gaz ziemny, propan-butan, acetylen. Związki używane sporadycznie lub jako odczynniki, powinny być przechowywane w pomieszczeniu w ilościach odpowiadających zużyciu dziennemu lub najmniejszemu opakowaniu handlowemu.

Do zainicjowania spalania par tych substancji w mieszaninie z powietrzem lub mieszanin gazów palnych z powietrzem wystarczy nagrzać powyżej temperatury zapłonu ok. 1 mm^3 tej mieszaniny. Oznacza to, że zapłon może nastąpić od praktycznie każdego bodźca energetycznego, np. otwartego ognia, iskier, łuku elektrycznego czy też wyładowania elektryczności statycznej.

Zagrożenie pożarowe występujące w pomieszczeniach, w których przechowuje się, przerabia lub stosuje gazy i ciecze palne jest oczywiste. Pomieszczenie uważa się za zagrożone wybuchem, jeżeli przyrost ciśnienia wywołany zapłonem par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem przekroczy 5 kPa. Należy zaznaczyć, że jeżeli ciecz lub gaz są używane, jako czynnik energetyczny (są spalane), pomieszczenia nie traktuje się, jako zagrożonego wybuchem.

Główne kierunki zabezpieczenia przed pożarem lub wybuchem są następujące:

1. ograniczanie do minimum ilości cieczy palnych w pomieszczeniu,
2. hermetyzacja urządzeń technologicznych, w których są one stosowane,
3. niedopuszczanie do powstawania stężeń wybuchowych poprzez stosowanie odpowiednio wydajnej wentylacji,
4. eliminowanie z pomieszczeń, w których są one stosowane, urządzeń i czynności, które mogłyby dostarczyć wystarczającego do ich zapalenia bodźca energetycznego,
5. utrzymywanie czystości poprzez częste usuwanie pyłów osiadłych.

Zagrożenie pożarowe wynika również z doraźnego stosowania tych substancji, a zwłaszcza:

1. niewłaściwego przechowywania cieczy i gazów,
2. wylewania cieczy łatwo zapalnych po ich użyciu do kanalizacji ogólnej,
3. zmywania podłóg benzyną,
4. malowania lakierami wysoce rozcieńczonymi,
5. podgrzewania pasty do podłóg na otwartym ogniu,
6. mycia elementów urządzeń przy użyciu benzyny lub nafty,

Pożary powstałe od niezgaszonych papierosów

Niezgaszone papierosy stanowią źródło ognia o temperaturze od 250-800ºC. Niedopałek może tlić się nawet do 12 min. Najbardziej podatne na zapalenie od niedopałków są materiały, których temperatura zapalenia jest w granicach temperatury niedopałka a w szczególności:

1. gazy, ciecze łatwo zapalne i ich pary,
2. papier i wyroby z papieru,
3. materiały pochodzenia celulozowego,
4. tkaniny,
5. trociny i odpady z drewna.

W związku z powyższym bezwzględny zakaz palenia tytoniu i używania otwartego ognia obowiązuje w całym budynku.

Zapobieganie pożarom przy aranżacji pomieszczeń

Przy aranżacji pomieszczeń należy zapewnić ogólne warunki bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczną ewakuację osób, prawidłowy stan instalacji i urządzeń oraz przestrzegać zasad przechowywania i składowania materiałów palnych.

W szczególności:

1. zapewnić co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń, w których może przebywać więcej niż 50 osób lub których powierzchnia przekracza 300m^2,
2. zapewnić szerokość drzwi dostosowana do liczby osób mogących przebywać jednocześnie w pomieszczeniu, zachowując wskaźnik 0,6 m na 100 osób, ale nie mniej niż 0,9 m na każde drzwi,
3. zapewnić drzwi wyjściowe otwierające się na zewnątrz pomieszczenia, nie rozsuwane, podnoszone lub obrotowe,
4. zapewnić wymaganą przepisami długość przejścia w pomieszczeniu, mierzoną od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego z tego pomieszczenia,
5. zapewnić wymaganą przepisami długość dojścia ewakuacyjnego mierzoną od wyjścia z pomieszczenia do wyjścia na zewnątrz budynku,
6. zapewnić stałe elementy wyposażenia oraz wystroju wnętrz z materiałów niepalnych lub co najmniej trudno zapalnych,
7. zapewnić okładziny sufitowe lub sufity podwieszone z materiałów niepalnych lub niezapalnych, nie kapiących i nie odpadających pod wpływem ognia,

Inne miejscowe zagrożenia

Inne niż pożar zagrożenia praktycznie mogą powstać tylko w przypadku objęcia budynku strefą zagrożenia w wypadku działań o charakterze dywersyjnym lub awarii zewnętrznej.

Ustalenia porządkowe

Na terenie obiektu zabrania się:

1. palenia tytoniu oraz papierosów elektrycznych,
2. przechowywania cieczy palnych w pomieszczeniach do tego nie dostosowanych.
3. składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych,
4. tarasowania pionowych oraz poziomych dróg ewakuacyjnych,
5. składowania materiałów palnych z niezachowaniem wymaganej odległości od urządzeń ogrzewczych,
6. gromadzenia odpadów palnych - należy je usuwać niezwłocznie po zakończeniu pracy,
7. tarasowania dostępu do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe budynku,
8. używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochrona ppoż.,
9. pozostawiania po pracy nie wyłączonych z gniazd sieciowych odbiorników energii elektrycznej, takich jak: wentylatory, kuchenki, grzejniki itp. ,
10. ustawiania elektrycznych urządzeń grzewczych w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych, bez zastosowania izolatora termicznego zabezpieczającego przed zapaleniem się podłoża,
11. posługiwania się dodatkowymi odbiornikami energii, w szczególności z otwartą spiralą grzejną oraz bez wyłączników termicznych,

12. używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych, naprawiania i przeróbek w/w urządzeń przez osoby nie posiadające odpowiednich uprawnień i kwalifikacji; wszelkie nieprawidłowości w pracy tych urządzeń należy zgłaszać służbom technicznym lub ochronie. **Używanie urządzeń z wadami jest zabronione.**
13. opuszczania pomieszczeń z pozostawionymi bez nadzoru odbiornikami energii elektrycznej (z wyjątkiem urządzeń przewidzianych do pracy ciągłej lub urządzeń, których zasilanie wynika z zastosowanej technologii),
14. wychodzenia z pomieszczeń bez sprawdzenia, czy nie zachodzi możliwość powstania pożaru lub wybuchu,
15. wykonywania wszelkich czynności, które mogą spowodować pogorszenie stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku lub przyczynić się do powstania lub rozprzestrzenienia się pożaru.

Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

Pożar w budynku rozprzestrzeniał się będzie po stałych materiałach palnych, które stanowią w przeważającej mierze papier, drewno oraz tworzywa sztuczne. Efektem powstania pożaru w pierwszej fazie jest dym o charakterystycznym zapachu palonego drewna lub tworzyw sztucznych. Już po kilku minutach od powstania pożaru w pomieszczeniu, wyczuwalna jest podwyższona temperatura na korytarzu. W drugiej fazie pożaru, gdy objęte jest nim całe pomieszczenie, jego rozprzestrzenianie następuje przez okna, drzwi i ściany działowe. W przypadku, gdy drzwi do pomieszczeń są otwarte lub spalone, rozgrzane gazy pożarowe wypełniają korytarz i drogą konwekcji, przemieszczają się klatką schodową na wyższe kondygnacje. W wyniku penetracji rozgrzanych gazów pożarowych następuje zapalenia się materiałów położonych dalej od źródła pożaru np. wyposażenia korytarza. Temperatura pożaru może osiągnąć 600^0C w miejscu bezpośredniego oddziaływania. W miejscach odległych temperatura zależna jest od ciągu powietrza (jest ona wyższa przy stropach). Temperatura ponad 200^0C bez obecności płomieni powoduje zapalenia się materiałów drewnianych i drewnopodobnych oraz topnienie tworzyw sztucznych w wydzieleniem palnych produktów rozkładu termicznego. Wzrost temperatury i wypieranie powietrza przez dymy, powoduje zmniejszenie się ilości tlenu. Zmniejszające się ilości tlenu i przejrzystość powietrza oraz wysoka temperatura utrudniają działanie ludzi w akcji ratowniczej.

W warunkach pożaru następuje osłabienie lub zniszczenie konstrukcji budynku. Czas trwania pożaru i jego niszczące działanie jest proporcjonalne do ilości materiałów palnych w tego typu budynkach ($500MJ/m^2$) pożar będzie trwał nie krócej niż 1 godz. Drogi ewakuacyjne (korytarze) oddzielone są od pomieszczeń ścianami, które w warunkach pożaru, zapobiegają jego rozprzestrzenianiu przynajmniej przez okres 30 minut. Stropy i mury nośne ulegają zniszczeniu po czasie dłuższym niż zakładany czas trwania pożaru.

1.4. Charakterystyka pożarowa obiektu

1.4.1. Lokalizacja i usytuowanie, dane charakterystyczne budynku.

Budynek Szkoły Podstawowej oddany do użytkowania w 1991 r. zlokalizowany w Siedlcach przy ul. Wiśniowej 5. Usytuowany w strefie śródmiejskiej. Budynek szkoły składa się z pięciu segmentów połączonych ze sobą dwoma łącznikami Konstrukcja budynku w szkielecie żelbetowym. Na parterze budynku zlokalizowane jest 7 wyjść ewakuacyjnych. Teren budynku wokół jest ogrodzony.

Zestawienie powierzchni:

Ilość kondygnacji	4	
Wysokość budynku	13,5	m
Powierzchnia zabudowy budynku	3091	m^2
Powierzchnia użytkowa budynku	7672	m^2
Całkowita kubatura budynku	33575	m^3
Powierzchnia sal gimnastycznych	277,1/110,40	m^2
Ilość pomieszczeń	88	

Ogólny opis techniczny:

1. Fundamenty – żelbetowe,
2. Ściany fundamentowe (część przyziemia) – żelbetowe,
3. Ściany zewnętrzne (część nadziemna) – wykonane z bloków kanałowych,
4. Konstrukcja dachu – stropodach, pokryty papą,
5. Kominy wentylacji grawitacyjnej murowane,
6. Ściany wewnętrzne – murowane, gipsowane i malowane,
7. Stropy między kondygnacyjne – nad kotłownią i częścią przyziemia – żelbetowe, pozostałe – Akermana,
8. Schody wewnętrzne – żelbetowe,
9. Stolarka okienna PCV,
10. Drzwi zewnętrzne aluminiowe,
11. Drzwi wewnętrzne drewniane płytowe.

1.4.2. Grupa wysokości

Lp.	Budynek	Grupa wysokości
1.	Budynek szkoły	SW – średniowysoki H < 13,5 m

1.4.3. Liczba kondygnacji

Lp.	Budynek	Kondygnacje nadziemne	Kondygnacje podziemne
1.	Budynek szkoły	4	0

1.4.4. Liczba osób w obiekcie

Ilość osób mogących przebywać w budynku – ok. 730 osób.

1.4.5. Kategoria zagrożenia ludzi

Ze względu na pełnioną funkcję budynek zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

1.4.6. Gęstość obciążenia ogniowego

W budynku nie przechowuje się materiałów niebezpiecznych pożarowo, w tym takich jak ciecze lub gazy palne.

W przypadku przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo w budynku należy rozważyć, czy i w jakich pomieszczeniach istnieje taka możliwość. Miejsce, pomieszczenie przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo powinno być oznakowane zgodnie z PN-97/N-01256-01 oraz dostosowane do wymogów prawa.

Inne materiały palne

W obiekcie występują typowe, dla przeznaczenia i funkcji budynku, materiały palne, takie jak elementy wystroju pomieszczeń biurowych/szkolnych.

Typowe wartości ciepła spalania Qc materiałów znajdujących się w omawianym obiekcie wynoszą: drewno - 18 MJ/kg, papier - 16 MJ/kg, tekstylia - 19 MJ/kg, tworzywa sztuczne (obudowy urządzeń, itp.) – średnio ok. 43 MJ/m^2, pianka poliuretanowa (meble tapicerowane) – 25 MJ/m^2.

Gęstość obciążenia ogniowego (Q_d) na terenie obiektu nie przekracza 500 MJ/m^2.

1.4.7. Zagrożenie wybuchem w budynku

Na terenie obiektu nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem.

1.4.8. Instalacje i urządzenia techniczne w obiekcie

W obiekcie występują następujące instalacje i urządzenia techniczne:

1. elektryczną,
2. kanalizacja sanitarna i deszczowa,
3. centralne ogrzewanie – sieć miejska,
4. gazowa,
5. wentylację grawitacyjna,
6. wentylacja mechaniczna,

7. odgromowa,

1.4.9. Lokalizacja głównego wyłącznika prądu

Budynek jest wyposażony w wyłącznik prądu usytuowany w rozdzielni.

1.4.10. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Budynek jest wyposażony w przeciwpożarowy wyłącznik prądu, usytuowany na parterze przy wejściu głównym lokalizacja wskazana w część graficznej niniejszej instrukcji.

1.4.11. Lokalizacja kurka głównego instalacji gazowej

Lokalizacja głównego zaworu wskazana w część graficznej niniejszej instrukcji.

1.4.12. Strefy pożarowe

Budynek szkoły stanowi jedną strefę pożarową ZL III o powierzchni wewnętrznej ok. 7672 m^2, przy dopuszczalnej 8000 m^2.

1.4.13. Klasa odporności pożarowej i odporności ogniowej elementów budowlanych

a. Klasa odporności pożarowej budynku

Szczegółowe parametry określone są w dokumentacji projektowej budynku. Podstawowa klasa odporności pożarowej wymagana dla nowobudowanych budynków tego typu (ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania oraz wysokość), lub istniejących budynków na etapie przebudowy, nadbudowy, czy też zmiany sposobu użytkowania – klasa **„B”** odporności pożarowej.

Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
Główna konstrukcja nośna	**Konstrukcja dachu**	**Strop** [1)]	**Ściana zewnętrzna** [1), 2)]	**Ściana wewnętrzna** [1)]	**Przekrycie dachu** [3)]
1	2	3	4	5	6
R 120	**R 30**	**REI 60**	**EI 60**	**EI 30**	**RE 30**

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku.

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku.

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku.

[1)] - jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 1 i 2.

[2)] - klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

[3)] - wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych, jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni.

[4)] - dla ścian komór zsypu wymaga się EI 60, a dla drzwi komór zsypu EI 30.

1.4.14. Stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

Dla budynków tego typu, nowobudowanych lub istniejących (etap przebudowy, nadbudowy, zmiany sposobu użytkowania), wymagane NRO (nie rozprzestrzeniające ognia).

1.4.15. Warunki ewakuacji

W budynku zlokalizowano 6 wyjść ewakuacyjnych, na poziomie parteru. Długości przejść ewakuacyjnych w strefie nie przekracza 40 m na poziomie parteru. Przejście ewakuacyjne nie prowadzi przez więcej niż 3 pomieszczenia. Szerokość przejść ewakuacyjnych w pomieszczeniach wynosi nie mniej niż 0,9 m, a w przypadku przejść służących do ewakuacji do 3 osób nie mniej niż 0,8 m. Szerokość drzwi ewakuacyjnych z pomieszczeń wynosi nie mniej niż 0,9 m, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób nie mniej niż 0,8 m. Drzwi ewakuacyjne otwierają się na zewnątrz pomieszczeń przeznaczonych dla ponad 6 osób o ograniczonej zdolności poruszania się. Długości dojść ewakuacyjnych w strefie nie przekraczają 10 m przy jednym dojściu oraz 40 m przy dwóch kierunkach ewakuacji (dla dojścia krótszego) oraz 80 m dla dojścia drugiego (wartość powiększona o 100%). Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych wynosi nie mniej niż 1,4 m lub 1,2 m, w przypadku ewakuacji do 20 osób; ich obudowa spełnia klasę EI 15. Szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z poziomu dróg ewakuacyjnych na zewnątrz budynku wynosi nie mniej niż 1,2 m, drzwi otwierane na zewnątrz. Drzwi dwuskrzydłowe posiadają co najmniej jedno, nieblokowane skrzydło drzwiowe o szerokości min. 0,9 m. W pomieszczeniach strefy pożarowej ZL III nie należy stosować łatwo zapalnych wykładzin podłogowych. Do wykończenia wnętrz nie należy stosować łatwo zapalnych materiałów i wyrobów, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące. Okładziny sufitów oraz sufity podwieszone należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia. Na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione.

1.4.16. Dźwigi pożarowe oraz dźwigi osobowe

Nie dotyczy.

1.4.17. Materiały wykończeniowe

Do aranżacji i zabudowy wnętrz oraz jako wykładziny podłogowe należy przewidzieć materialny co najmniej trudno zapalne oraz niezapalne, nie kąpiące i nie odpadające pod wpływem ognia. Materialny te nie powinny podczas spalania intensywnie dymić i wydzielać bardzo toksyczne produkty spalania. Wszystkie elementy wystroju wnętrz powinny być w ramach dalszych opracowań oceniane w zakresie warunków określonych obowiązującymi przepisami (wymagania określono w Polskich Normach). Na drogach komunikacji ogólnej służącej do celów ewakuacji stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione.

1.4.18. Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie

a. **Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa** (hydranty z wężem płasko składanym Ø25) – występują.
b. **Oświetlenie awaryjne/ewakuacyjne –** występuje,
c. **Przeciwpożarowy wyłącznik prądu –** występuje.

1.4.19. Wyposażenie w gaśnice

Obiekt wyposażony jest w gaśnice proszkowe. Na każde 100 m^2 powierzchni strefy pożarowej w budynku powinna przypadać jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm^3 dla gaśnic pianowe) zawartego w gaśnicach.

W budynku szkoły zastosowano gaśnice proszkowe 4, 6 kg. (GP-4, GP-6) – rozmieszczenie przedstawiono w części graficznej.

1.4.20. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru zapewnia sieć wodociągowa w ilości 10 dm3/s z hydrantu zewnętrznego znajdującego się w odległości do 75 m od budynku.

Lokalizacja hydrantu wskazana w części graficznej niniejszej instrukcji.

1.4.21. Drogi pożarowe (drogi dojazdu dla jednostek ratowniczych)

Dojazd pożarowy do budynku zapewniony ulicami Czerwonego Krzyża oraz ul. Wiśniową. Nie przeprowadzono analizy w zakresie spełnienia przez ww. dojazd wymagań stawianych drodze pożarowej.

1.4.22. Zagrożenie wybuchem w budynku

W budynku nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem. Zasadniczo nie przewiduje się stosowania lub przechowywania materiałów pożarowo niebezpiecznych.

1.4.23. Odległość od najbliższych budynków

Obiekt jest znajduje się w odległości od 8 - 30 m od innych obiektów zlokalizowanych wokół terenu szkoły.

1.4.24. Godziny otwarcia

Czas pracy w szkole jest zróżnicowany, odbywa się od poniedziałku do soboty w godzinach 6.30-20.00. Zajęcia odbywają się w grupach, klasach, jak też i z pojedynczymi uczniami.

W budynku szkoły przebywa:
Pracownicy szkoły – ok. **100** osób
Uczniowie – ok. **630** osób

2. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic

2.1. Grupy i rodzaje pożarów

W zależności od spalających się podczas pożaru materiałów, pożary dzielimy na następujące grupy i rodzaje:

Grupa	*Rodzaj palącego się materiału*	*Rodzaj środka gaśniczego*
	Stałe materiały palne [np. drewno, papier, węgiel, tkaniny, słoma] mogą pod wpływem ciepła ulegać rozkładowi i wydzielać przy tym gazy palne i pary. Ich obecność powoduje, że materiały te palą się płomieniem. Jeśli materiał nie ma tych właściwości to spala się przez żarzenie. Na szybkość palenia się ciał stałych wpływają: – stopień ich rozdrobnienia (stykanie się większej powierzchni z tlenem), – wydzielanie się gazów i par, – większe chemiczne pokrewieństwo z tlenem. Rozdrobnione materiały palne mogą być szybko przemieszczane wskutek działania prądów pożarowych i powietrza powodujących rozprzestrzenianie się pożaru. Natomiast pył materiałów stałych unoszący się w powietrzu ma szybkość palenia się mieszaniny gazowej i może spowodować wybuch.	Woda, piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla.
	Ciecze palne i substancje topiące się pod wpływem ciepła [np. benzyna, nafta i jej pochodne, alkohol, aceton, eter, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina, stearyna, pak, naftalen, smoła ulegają zapaleniu, gdy – pod wpływem parowania – utworzy się nad górną warstwą cieczy mieszanina par z powietrzem. Dalszy proces palenia przebiega już samorzutnie, ponieważ mieszanina par z powietrzem, paląc się, nagrzewa ciecz i powoduje jej parowanie. Pożar cieczy palnych w wyniku parowania i łączenia się z powietrzem może spowodować powstanie mieszaniny wybuchowej. Niebezpieczne jest zarówno wyciekanie palącego się płynu, jak i płynu jeszcze się niepalącego. W każdej chwili bowiem ogień może go zapalić, powodując rozprzestrzenianie się pożaru.	Piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla.
	Spalanie gazów [np. metanu, acetylenu, propanu, wodoru, gazu miejskiego] odbywa się w warstwie stykania się strumienia gazu z powietrzem. Mieszanina gazu palnego z powietrzem lub, w odpowiedniej proporcji w przedziale powyżej dolnej i poniżej górnej granicy wybuchowości, z innymi gazami, ulega łatwemu zapaleniu od najmniejszego źródła ciepła, nawet od iskry, lub żaru papierosa. Gazy palne stanowią duże niebezpieczeństwo szczególnie wtedy, gdy wymieszają się z powietrzem i zostaną podpalone w pomieszczeniu zamkniętym. Wybuch mieszaniny gazowo-powietrznej może dokonać poważnych zniszczeń w budynku, a nawet jego okolicach.	Proszek gaśniczy, dwutlenek węgla,.
	Metale [np. lit, sód, potas, glin i ich stopy], w zależności od składu chemicznego, podczas palenia zużywają tlen z powietrza albo – jako mieszaniny mające w swym składzie utleniacze – spalają się bez dostępu do powietrza [np. termit (pirotechnika), elektron (stop magnezu)]. Metale te oraz mieszanki ciekłe, przeważnie pochodne ropy naftowej [np. napalm, pirożel], są trudne do ugaszenia. Z tego powodu armie stosują je jako środki zapalające, wywołujące pożary punktowe lub przestrzenne.	Proszek gaśniczy.
	Pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kulinarnych. Wyróżnienie tej klasy wynikło z tego, że tłuszcze spożywcze w czasie ich użytkowania (np. smażenie) mają wysoką temperaturę, co utrudnia ich gaszenie, gdy są w większej ilości (np. urządzenia kuchenne stosowane w restauracjach), ponieważ po ich ugaszeniu mogą znów zacząć się palić, gdy znów dotrze do nich tlen z powietrza. Niebezpieczeństwo pożarów tej grupy wynika również z tego, że przy próbie ugaszenia takiego pożaru wodą może nastąpić wyrzut palącego się tłuszczu, co gwałtownie może powiększyć strefę spalania.	

Podział pożarów ze względu na wielkość

1. ***bardzo duży*** – występuje, jeśli w jego wyniku zostały spalone lub zniszczone obiekty lub ich części, ruchomości, składowiska materiałów, maszyny, urządzenia, surowce, paliwa itp. o powierzchni ponad 1001 m^2 lub objętości ponad 5001 m^3; lasy, uprawy, trawy, torfowiska i nieużytki, o powierzchni ponad 101 ha lub, jeżeli podano ponad 37 prądów gaśniczych.
2. ***duży*** – występuje, jeśli w jego wyniku zostały spalone lub zniszczone obiekty lub ich części, ruchomości, składowiska materiałów, maszyny, urządzenia, surowce, paliwa itp., o powierzchni od 301 do 1000 m^2 lub objętości od 1501 do 5000 m^3; lasy, uprawy, trawy, torfowiska i nieużytki, o powierzchni powyżej 10 ha i nie większej niż 100 ha lub jeżeli podano 13-36 prądów gaśniczych.
3. ***średni*** – występuje, jeśli w jego wyniku zostały spalone lub zniszczone obiekty lub ich części, ruchomości, składowiska materiałów, maszyny, urządzenia, surowce, paliwa itp., o powierzchni od 71 do 300 m^2 lub objętości od 351 do 1500 m^3; lasy, uprawy, trawy, torfowiska i nieużytki, o powierzchni powyżej 1 ha i nie większej niż 10 ha lub jeżeli podano 5 -12 prądów gaśniczych.
4. ***mały*** – występuje, jeśli w jego wyniku zostały spalone lub zniszczone: obiekty lub ich części, ruchomości, składowiska materiałów, maszyny, urządzenia, surowce, paliwa itp. o powierzchni do 70 m^2 lub objętości do 350 m^3; lasy, uprawy, trawy, torfowiska i nieużytki, o powierzchni nie większej niż 1 ha lub jeżeli podano do 4 prądów gaśniczych.
5. ***blokowy*** – pożar obejmujący kilka kondygnacji jednego obiektu lub pożar zespołu obiektów
6. ***otwarty*** – pożar rozwijający się i rozprzestrzeniający się na odkrytej przestrzeni z oznakami żarzenia lub świecenia.
7. ***podpowierzchniowy*** *(torfowo-murszowy)* – pożar głębszych warstw gruntowych, najczęściej na terenach łąk i lasów.
8. ***przestrzenny*** – pożar obejmujący wiele obiektów, pożar lasów, upraw itp.
9. ***ukryty*** – pożar, który rozwija się i rozprzestrzenia w pustych przestrzeniach stropów, stropodachów, ścian, podłóg itp., bez oznak świecenia i żarzenia.
10. ***wewnętrzny*** – pożar rozwijający się i rozprzestrzeniający wewnątrz obiektu.
11. ***wewnętrzny ukryty*** – pożar w pustych przestrzeniach stropów, ścian, wewnątrz urządzeń i aparatów technologicznych.
12. ***wewnętrzny otwarty*** – pożar w przestrzeni zamkniętej z widzialnym ogniskiem.
13. ***wierzchołkowy*** – pożar całkowity drzewostanu lasu.
14. ***w zarodku*** – pożar, który nie rozprzestrzenił się poza miejsce powstania.
15. ***zewnętrzny*** – pożar rozwijający się i rozprzestrzeniający na zewnątrz obiektu lub poza obszarem budynku.

Fazy rozwoju pożaru

Fazy rozwoju pożaru

1. Faza I charakteryzuje się rozszerzaniem ognia od źródła zapalenia, w tej fazie następuje gwałtowny wzrost temperatury. Pożar jest w tej fazie kontrolowany przez ilość paliwa.
2. Faza II pożar osiąga pełny rozwój przez objęcie płomieniem całego pomieszczenia lub przez wniknięcie w głąb materiału palnego. Podczas przejścia pożaru do tej fazy może nastąpić rozgorzenie lub wsteczny ciąg płomienia. Następuje gwałtowny

wzrost temperatury do ok. 800-1200 °C w górnej strefie gazów pożarowych. Pożar jest kontrolowany przez wentylację.

3. Faza III następuje dopalanie się resztek materiału palnego, w fazie tej temperatura stopniowo zaczyna spadać
4. Faza IV jest to faza, w której następuje stygnięcie pogorzeliska, a temperatura osiąga wartość sprzed zapaleniem.

Najbardziej znanymi metodami walki z pożarem jest użycie środków gaśniczych. Do powszechnie stosowanych środków gaśniczych zaliczamy: wodę, pianę, piasek, gazy i proszki.

2.2. Rodzaje środków gaśniczych

Woda: absorbuje z palącego się ciała duże ilości ciepła tym samym uniemożliwiając dalsze palenie się. W zetknięciu z pożarem z wody wytwarza się para wodna, która wypiera tlen
z ogniska pożaru, hamując cały proces palenia się. W przypadku pożaru palnych cieczy mieszających się z wodą (np. etanolu) działa ona poprzez rozcieńczanie palnej cieczy, która w końcu gaśnie, gdy jej stężenie w roztworze znacznie spadnie.

Nie może być użyta do gaszenia:

- ciał reagujących chemicznie z wodą (np. karbid) – co powoduje zwiększenie pożaru,
- ciał żarzących o bardzo wysokiej temperaturze żaru (groźba rozkładu wody na wodór i tlen),
- płynów łatwopalnych lżejszych od wody (powoduje rozbryzg palącej się cieczy),
- urządzeń elektrycznych pod napięciem (przewodzi prąd i może spowodować porażenie).

Piana gaśnicza: Jej działanie gaśnicze polega na odizolowaniu dostępu tlenu do powierzchni palącego się materiału oraz ma działanie chłodzące (obniża temperaturę).

Nie może być użyta do gaszenia:

- ciał reagujących chemicznie z wodą (np. karbid) – co powoduje zwiększenie pożaru.
- ciał żarzących o bardzo wysokiej temperaturze żaru (groźba rozkładu wody na wodór i tlen).
- urządzeń elektrycznych pod napięciem (przewodzi prąd i może spowodować porażenie).

Ograniczenia te wynikają z zawartości wody w składzie piany.

W przypadku pożaru cieczy rozpuszczalnych w wodzie (np. etanolu) stosowanie piany wymaga użycia specjalnych środków pianotwórczych zapobiegających niszczeniu piany przez ciecz. Piany utworzone z użyciem tych środków doskonale nadają się do gaszenia pożarów innych cieczy (np. benzyny), ale są w tym celu rzadko stosowane z uwagi na bardzo wysoką cenę takich środków (w porównaniu z typowymi środkami).

Proszki gaśnicze: Są to drobno zmielone (niepalne) związki węglanowe lub fosforanowe, mają za zadanie odizolować płonące ciała od dostępu tlenu. Dodatkowo mogą wydzielać dwutlenek węgla mający właściwości tłumiące ogień.

Nie mogą być użyta do gaszenia:

- precyzyjnych urządzeń mechanicznych w ruchu (mogą powodować ich mechaniczne zatarcie)

Dwutlenek węgla i inne gazy gaśnicze: Są bardzo skutecznym środkiem gaśniczym, ich rola polega na odizolowaniu palącego się materiału od powietrza oraz obniżeniu temperatury.Wadą jest duży ciężar gaśnicy, oraz (w przypadku dwutlenku węgla jego dość niska temperatura krytyczna i przez to wrażliwość na podwyższoną temperaturę otoczenia gaśnicy).

Piasek: Piasek należy do łatwo dostępnych środków gaśniczych. Jego działanie polega na odcinaniu dostępu tlenu do palącego się materiału, użycie piasku zapobiega rozbryzgom. Jest higroskopijny a przez to ma zmienne właściwości, może przewodzić prąd, zimą od zawartej wilgoci może ulec zbryleniu.

Nie może być użyty do gaszenia:

- płynów łatwopalnych lżejszych od wody (tonie w palącej się cieczy),
- precyzyjnych urządzeń mechanicznych (powoduje ich mechaniczne uszkodzenie),
- urządzeń elektrycznych pod napięciem.

Gaszenie pożarów tłuszczy spożywczych (klasa F): W przypadku pożarów pierwotnie zimnych substancji tego typu np. w magazynach gaszenie jest identyczne jak typowych pożarów klasy B. W przypadku pożarów małej ilości gorącego tłuszczu (typowa kuchnia domowa) wystarczy zwykła gaśnica B, BC, ABC. Natomiast ważne różnice dotyczą gaszenia takich pożarów w restauracjach, cukierniach etc., kiedy zapali się duża ilość rozgrzanego (np. przy smażeniu) tłuszczu. W takiej sytuacji użycie tego typu gaśnicy może być nieskuteczne, ponieważ po ugaszeniu tłuszczu, może się on znów zapalić, kiedy z powrotem dotrze doń tlen. Należy wtedy stosować specjalne gaśnice klasy F zawierające przeważnie roztwór octanu potasu. Roztwór ten na powierzchni gorącego tłuszczu tworzy trwałą i odporną na temperaturę warstwę odcinającą dostęp tlenu, dzięki czemu tłuszcz nie może się znów zapalić i może ostygnąć.

2.3. Rodzaje urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic

Rodzaje urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic znajdujących się na terenie obiektu są:

2.3.1. Gaśnice



Sposoby obsługi i zasady bezpiecznego użycia gaśnic zastosowanych w obiekcie

W obiekcie zastosowano gaśnice proszkowe oraz śniegowe.

Zasady bezpiecznego użycia gaśnicy

Należy pamiętać, że gaśnica służy do gaszenia pożaru w zarodku, gdy pożar ma niewielkie rozmiary. Nawet w takich przypadkach działania gaśnicze z użyciem gaśnic prowadzone przez osobę przeszkoloną stanowią pewne ryzyko związane z brakiem skuteczności działań. Należy sobie zdawać sprawę tego, że pożar zostanie wykryty z pewnym opóźnieniem, że trzeba będzie znaleźć gaśnicę (uwaga: jeżeli gaśnice są prawidłowo rozmieszczone w obiekcie to odległość do nich nie powinna przekraczać 30 m) przynieść ją do miejsca, w którym wybuchł pożar i jeżeli będzie to możliwe użyć ją.

Wszystkie powyższe czynności do chwili użycia zabierają pewien czas, w którym pożar może rozwinąć się do rozmiarów, które mogą zadecydować o tym, że użycie gaśnicy może być niemożliwe (ze względu na panujące warunki – zadymienie, temperatura) lub nieskuteczne (zbyt mała ilość środka gaśniczego). Osoba używająca gaśnicę może spróbować ocenić sytuację czy pożar jest zbyt duży dla skutecznego i bezpiecznego użycia gaśnicy, czy też nie, wykorzystując następujące zasady: (1) „jeżeli płomienie są powyżej głowy - są wyższe od ciebie – to użycie gaśnicy może być nieskuteczne"; (2) „jeżeli trudno ci ocenić sytuację, przyjmij, że sytuacja jest niebezpieczna, wycofaj się, przystąp do ewakuacji, pożarem zajmą się strażacy".

Pożar może szybko rozwinąć się do rozmiarów przekraczających możliwości gaśnicy, np. w wyniku ruchu powietrza (przeciąg) lub w wyniku zapalenia się materiałów niebezpiecznych pożarowo (ciecze palne, gazy palne). Nawet jeżeli uda się zdmuchnąć płomienie pożar może wybuchnąć ponownie, mogą pojawić się inne źródła ognia, pożar może zablokować drogę ewakuacyjną. Osoba prowadząca działanie gaśnicze zawsze powinna zapewnić sobie drogę odwrotu (ucieczki).

Należy pamiętać, że gaśnica ma ograniczoną ilość środka gaśniczego i ograniczony czas działania (od kilku do kilkunastu sekund). Pożar może rozwinąć się do sporych rozmiarów także w ciągu sekund. W związku z powyższym, aby można było ugasić pożar gaśnicą potencjalna osoba obsługująca gaśnicę musi mieć do niej natychmiastowy dostęp, musi umieć uruchomić gaśnicę i użyć ją właściwie (najskuteczniejszym sposobem są ćwiczenia praktyczne.

Czas działania gaśnic jest bardzo krótki i zgodnie z wymogami Polskich Norm waha się od 6 do 15 sekund. Dlatego przystępując do gaszenia pożaru przy pomocy gaśnicy trzeba mieć to na uwadze i odpowiednio zaplanować swoje działania. Gasząc pożar przy pomocy gaśnicy należy przestrzegać następujących zasad:

1. Sprawdzić na etykiecie czy gaśnica, której mamy zamiar użyć, nadaje się do gaszenia pożarów grupy, z którą mamy do czynienia.
2. Wyciągnąć zawleczkę zabezpieczającą zawór uruchamiający gaśnicę.

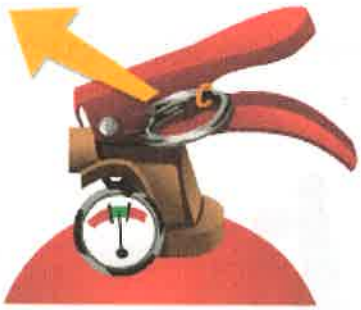

2. Podchodzić do źródła ognia zgodnie z kierunkiem ruchu powietrza (wiatru, przeciągu, itp.), tak aby ogień i dym nie utrudniały działań i nie stanowiły zagrożenia.

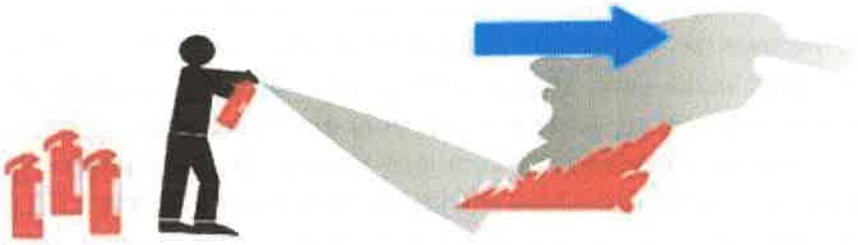

3. Gaszenie materiałów palących się na płaskiej powierzchni zaczynać od najbliższego brzegu
   i kierować strumień środka gaśniczego od siebie.



4. Ciała stałe gasić kierując strumień środka gaśniczego na płomień od dołu, a nie od góry.
5. Ciecze i gazy gasić z góry w dół.
6. Materiały kapiące i spływające po ścianie gasić od góry do dołu.

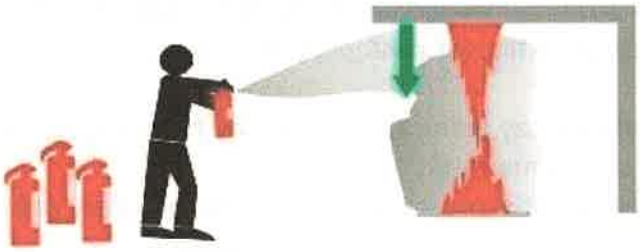

7. Palące się pionowe powierzchnie (np. ścianę), gasić od dołu do góry.



8. Zapewnić wystarczającą ilość gaśnic – optymalne jest, aby zawsze kilka pełnych gaśnic czekało w zapasie.



9. Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic i ratowników, wskazane jest jednoczesne uruchomienie kilku gaśnic, a nie każdej oddzielnie.



10. Ze względu na bezpieczeństwo wskazane jest, aby działania gaśnicze prowadzić co najmniej w dwuosobowych zespołach.
11. Dozoruj pogorzelisko – zawsze istnieje możliwość powtórnego zapalenia się ognia.



12. 14. Nie gasić urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem przy pomocy gaśnic wodnych.
13. Gasząc przy pomocy gaśnicy urządzenia elektryczne, zawsze zachowuj bezpieczną odległość 1m dyszy wylotowej gaśnicy od urządzenia.
14. Nie gasić ludzi gaśnicami śniegowymi, ponieważ mogą one powodować lokalne obniżenie temperatury nawet do -78 °C.

Na terenie obiektu zastosowano gaśnice proszkowe ABC o masie środka gaśniczego w gaśnicy 6 kg. Środkiem gaśniczym w gaśnicach proszkowych są różne rodzaje specjalnych, proszkowanych kompozycji związków chemicznych. Działanie gaśnicze proszku gaśniczego typu ABC - inhibicyjnie na płomień (chemicznie) i izolacyjnie na materiał palny. Poniżej podano zasady obsługi i użycia gaśnicy proszkowej GP-6 oraz gaśnicy śniegowej GS-5.

Gaśnica proszkowa GP-6



DANE TECHNICZNE	BC	ABC
Masa całkowita (kg)	10,0	11,0
Masa środka gaśniczego (dm3)	6,0	6,0
Minimalny czas działania (s)	9,0	9,0
Ciśnienie robocze (MPa)	1,4-1,8	1,4-1,8
Zakres temperatur stosowania (°C)	-20 do +60	-20 do +60

OPIS

Zasilana azotem. Masa środka gaśniczego 6 kg, Waga brutto 9,4 kg. Wysokość 510 mm. Test: dla BC 89B / C, dla ABC 13A / 89B / C

Sposoby gaszenia pożarów przy pomocy gaśnic

ŹLE		DOBRZE
	Do pożary należy zbliżyć się i zaatakować ogień zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy).	
	Pożary ciał stałych gasić należy od najbliższego brzegu płonącej powierzchni. Strumień środka gaśniczego skierować trzeba na źródło ognia – palący materiał. Nie gasić płomieni!	
	Pożary cieczy palnych, wyciekających cieczy lub gazów gasić należy od kierując strumień środka gaśniczego od góry do dołu.	
	Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic, do gaszenia pożaru należy zastosować wszystkie jednocześnie.	
	Po ugaszeniu pożaru należy zabezpieczyć pogorzelisko, aby nie doszło do powtórnego zapłonu.	
	Gaśnice po ich użyciu należy oddać do napełnienia lub wymienić na nowe. Nie wolno zawieszać rozładowanych gaśnic (brak środka gaśniczego)	

Budowa i zastosowanie gaśnic

Gaśnice proszkowe (1)

Gaśnica proszkowa GP-6x-ABC

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy A, B i C



Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć zabezpieczenie



2. Wyjąć wąż z uchwytu, skierować na źródło ognia, nacisnąć dźwignię



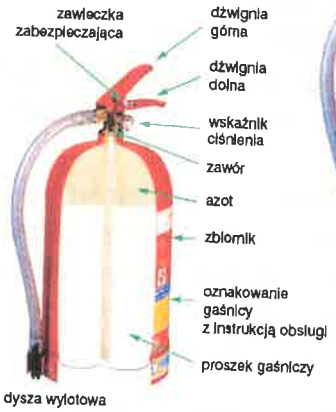



Gaśnice śniegowe

Gaśnica śniegowa GS-5X

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy B i C







Podstawowe zasady rozmieszczania gaśnic

Każdy budynek użyteczności publicznej, budynek produkcyjny, magazynowy, inwentarski oraz plac składowy powinien być wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN) dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne*. Zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami** ilość gaśnic zależy od kategorii podziału budynku ze względu na jego przeznaczenie (ZL, PM, IN)*** oraz powierzchni i obciążenia ogniowego (wartości cieplnej średniej ilości materiałów palnych zgromadzonych na 1 m^2 powierzchni).

---

* inaczej: agregaty gaśnicze

**§ 28 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.)

*** ZL – budynki użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego i inne mieszkalne lub ich części stanowiące odrębną strefę pożarową charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi – rozróżnia się pięć kategorii ZL,
PM – budynki produkcyjne i magazynowe lub ich części stanowiące odrębną strefę pożarową,
IN – budynki inwentarskie (służące do hodowli inwentarza) lub ich części stanowiące odrębną strefę pożarową.

Przepisy te stanowią, że **jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm^3)**[****] **zawartego w gaśnicach**, powinna przypadać (z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych):

a. na każde 100 m^2 powierzchni strefy pożarowej w budynku niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym,
   - zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,
   - produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m^2,
   - zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem.
b. na każde 300 m^2 powierzchni strefy pożarowej niewymienionej z pkt. a z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Z obowiązku wyposażania w gaśnice wyłączone są budynki kwalifikowane do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, to znaczy budynki mieszkalne jedno i wielorodzinne.

Przy ustalaniu rodzaju sprzętu należy uwzględnić rodzaj materiałów palnych występujących w rozpatrywanej strefie i stosować:

a. tam, gdzie występują materiały palne stałe (papier, drewno, tkaniny itp.), gaśnice płynowe lub proszkowe ze środkiem gaśniczym przeznaczonym do gaszenia pożarów grupy A (AB, lub ABC),
b. tam, gdzie występują materiały palne płynne lub topiące się pod wpływem temperatury (benzyna, rozpuszczalniki, smoła, parafina itp.), gaśnice śniegowe, płynowe lub proszkowe ze środkiem gaśniczym przeznaczonym do gaszenia pożarów grupy B (AB, BC, lub ABC),

Rodzaj środka gaśniczego (przeznaczenia do jakich grup pożarów gaśnica jest dostosowana) opisany jest na jej etykiecie w postaci wymienionych wcześniej dużych liter alfabetu oraz czytelnych, łatwych do zrozumienia piktogramów.

Na etykiecie znajduje się też informacja, o tym czy sprzętu można używać do gaszenia urządzeń będących pod napięciem elektrycznym oraz krótka instrukcja obsługi.

Przy rozmieszczaniu gaśnic w budynku należy stosować następujące zasady:

a. gaśnice powinny być rozmieszczane w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, np. przy wejściach do budynków, na korytarzach, klatkach schodowych, przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz itp.,
b. gaśnice należy rozmieszczać w miejscach nie narażających ich na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione),
c. w obiektach wielokondygnacyjnych gaśnice należy umieszczać w tych samych
d. miejscach na każdej kondygnacji (o ile pozwalają na to warunki techniczne),
e. miejsce, w którym znajdują się gaśnice (oraz inny sprzęt służący do walki z ogniem) powinno być oznakowane zgodnie z obowiązującą Polską Normą PN-92-N-011256/01.

**** oznacza to, że obecnie podstawą obliczenia nie jest ilość sztuk gaśnic, ale masa (lub objętość) zawartego w nich środka gaśniczego zgromadzonego na chronionej powierzchni, mierzona w jednostkach równych 2 kg lub 3 dm^3. Sama ilość gaśnic, uzależniona jest od warunków dostępu do nich (patrz: kryterium odległości).

Ponadto do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości, co najmniej 1 metr a odległość dojścia do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 metrów.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne

Przegląd, konserwacja, naprawa, obejmuje wszystkie działania techniczne i administracyjne, łącznie z czynnościami nadzoru, mające na celu utrzymanie urządzenia w stanie, lub przywrócenie do stanu, w którym może ono spełniać wymagane funkcje. Działania te mają na celu „przywrócenie wzorca", na który gaśnica uzyskała certyfikat w CNBOP w Józefowie.

Do zakresu działań na rzecz utrzymania gaśnic w gotowości należy zaliczyć:

1. Kontrola - wykonywana przez właścicieli, użytkowników.
2. Przegląd – utrzymanie gaśnicy w dobrym stanie technicznym, wykonuje przeszkolony konserwator (serwisant).
3. Naprawa – gdy zasadnicze elementy gaśnicy uległy uszkodzeniu lub minął termin ważności środka gaśniczego, wykonuje autoryzowany konserwator.
4. Likwidacja – eliminacja gaśnicy nie nadającej się do konserwacji.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.), urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji technicznej oraz instrukcjach obsługi. Przeglądy te powinny być przeprowadzane w okresach i sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

1. Gaśnice i agregaty proszkowe z ładunkiem pomocniczym powinny być poddane okresowej kontroli przed upływem okresu gwarancji.
2. Okres konserwacji gaśnic i agregatów może być skrócony w zależności od warunków (np. warunki atmosferyczne itp.).
3. Dla zapewnienia sprawności sprzętu ppoż. oraz jego gotowości do użycia należy dokonać i przestrzegać warunków technicznych dozoru technicznego:
   a. przeglądów stanu technicznego – sprawdzenie ciśnienia w gaśnicach pod stałym ciśnieniem (wskazania manometru) w gaśnicach pod zmiennym ciśnieniem i agregatach, sprawdzenie stanu napełnienia gazu wyrzutowego w zbiornikach zasilających, sprawdzenie stanu węży, głowic i zaworów, stanu etykiet (czy są czytelne),
   b. okresowej konserwacji – wymiana uszkodzonych elementów a także sprawdzenie stanu proszku gaśniczego,
   c. czynności naprawczych – wykonuje się je wtedy, gdy zasadnicze elementy gaśnicy takie jak prądownicę, głowice zawory uległy zniszczeniu (niedopuszczalne są naprawy zbiorników ciśnieniowych przenośnych, należy przeprowadzać, co 5 lat w zakładzie posiadającym uprawnienia UDT z godnie z warunkami technicznymi dozoru technicznego,
4. Przeglądy gaśnic śniegowych należy dokonywać, nie rzadziej niż jeden raz w roku. Przy ubytku CO_2 o 10% gaśnice należy oddać do ponownego ładowania. Sprawdzić plomby na gaśnicy, jeżeli plomba jest zerwana, a waga gaśnicy jest zgodna z tabliczką znamionową, zaplombować zawór.
5. Przegląd i konserwacja i naprawa sprzętu mogą być wykonywane tylko przez upoważnionego konserwatora. Konserwator ponosi odpowiedzialność za

prawidłowe z punktu widzenia bezpieczeństwa pracy i ochrony przeciwpożarowej sprawdzenie, konserwacje i naprawy powierzonych gaśnic i agregatów, dlatego użytkownik gaśnic nie może podejmować żadnych działań, które mogłyby ograniczyć zakres kontroli i kryteria oceny stanu technicznego sprzętu.

Użytkownik po przeprowadzonych czynnościach konserwatorskich lub naprawczych powinien wymagać od konserwatora poświadczenia prac związanych z utrzymaniem gaśnic i agregatów w stanie gotowości. Jako dowód w/w prac konserwator zobowiązany jest do wydania informacji na etykiecie samoprzylepnej. Dowodem wykonania tych prac jest także informacja na kontrolce serwisowej, która powinna zawierać:

- rodzaj czynności serwisowej (przegląd, konserwacja, naprawa);
- nazwa i adres zakładu serwisowego wykonującego konserwację;
- dane osoby kompetentnej;
- data (rok i miesiąc) wykonanej czynności serwisowej;
- data(rok i miesiąc) następnego badania.

Uwaga!!!

W trakcie przeglądów, konserwacji i napraw stosować tylko oryginalne części zamienne i środki gaśnicze stosowane przez producentów do produkcji gaśnic. Stan techniczny gaśnicy po naprawie musi dokładnie odpowiadać przebadanemu wzorcowi, na który producenci otrzymali atest, certyfikat. Za niestosowanie się do tej zasady grożą sankcje karne w myśl przepisów Ustawy o Ochronie Przeciwpożarowej.

2.3.2. Hydranty



Hydranty przeciwpożarowe – Hydranty mają zastosowanie wszędzie tam, gdzie środkiem gaśniczym może być woda. Hydrant wewnętrzny jest to zawór zainstalowany na specjalnej sieci wodociągowej obudowany szafką i wyposażony w wąż pożarniczy o średnicy 25, 33, 52 mm i prądownicę. Ma on zastosowanie do lokalizacji pożarów w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy stosuje się wodę. Umożliwia on dogodne gaszenie ewentualnego pożaru (z większych niż gaśnice odległości), a w szczególności przydatny jest do gaszenia pożarów w zarodku oraz do dogaszania pogorzelisk.

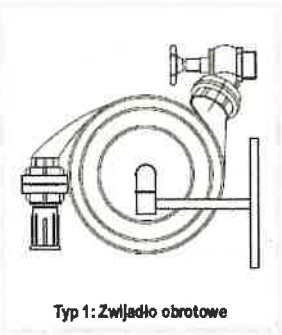

Typ 1: Zwijadło obrotowe



Typ 2: Kołyska z wężem zwiniętym w podwójny krąg



Typ 3: Kosz wężowy z wężem płaskoskładanym

Hydranty z wężem płasko składanym mogą posiadać wspornik węża wykonany w trzech wersjach. Pierwsza to zwijadło obrotowe, na które jest nawinięty podwójnie złożony wąż. Drugi to kołyska, na której jest ułożony wąż zwinięty w podwójny krąg. Trzeci to kosz wężowy, w którym jest ułożony wąż zwinięty w podwójny krąg (dawniej również układny

płasko). Zwijadło wężowe oraz kosz wężowy powinny umożliwiać wychylenie do położenia 90º względem płaszczyzny tylnej ścianki szafki. Oś obrotu powinna być pionowa.
Długość węża nie powinna przekraczać 20 m. Wąż powinien być zakończony prądownicą z zaworem odcinającym, który powinien umożliwiać regulowanie ustawienia w następujących pozycjach: a) zamknięte, b) prąd wodny rozproszony, c) prąd wodny zwarty.

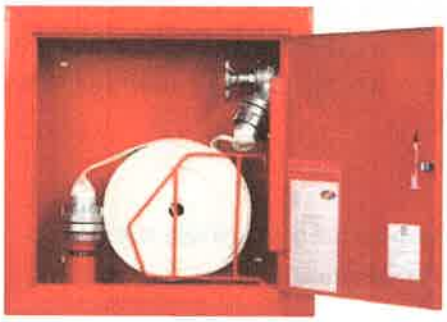

Hydrant wewnętrzny z wężem półsztywnym to urządzenie przeciwpożarowe, które może być wykonane jako: – hydrant wewnętrzny ręczny – urządzenie do zwalczania pożaru składające się ze zwijadła z dostarczaną centralnie wodą, ręcznego zaworu odcinającego sąsiadującego ze zwijadłem, węża półsztywnego, prądownicy z zaworem zamykającym i jeśli to konieczne z prowadnicy węża, Zwijadło wężowe może być wykonane, jako obracające się tylko w jednej płaszczyźnie, wyposażone w sąsiadującą z nim prowadnicę węża lub obracające się więcej niż w jednej płaszczyźnie i montowane jednym z następujących sposobów: – na wychylnym ramieniu, – na wychylnej rurze, – na wychylnych drzwiach.
Węże półsztywne mogą mieć średnicę 25 mm i 33 mm (tylko w garażach) i długość nie przekraczającą 30 m. Wąż musi być zakończony prądownicą z zaworem odcinającym, który powinien umożliwiać następujące regulowane ustawienia:
– zamknięte,
– prąd wodny rozproszony,
– prąd wodny zwarty.

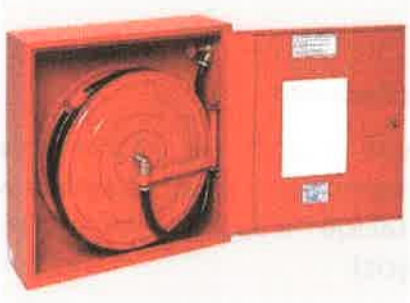

Uwaga!!!
Zawór hydrantowy jest to ręczny zawór odcinający umieszczony na instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, wyposażony w nasadę 52 umożliwiającą podłączenie węży pożarniczych (zawory hydrantowe nie są wyposażone w węże). Zawory hydrantowe są przeznaczone wyłącznie do prowadzenia akcji gaśniczo-ratowniczej przez jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Uwaga!!!

Zabronione jest używanie hydrantów wewnętrznych (środek gaśniczy woda) do gaszenia pożarów w obrębie instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem (możliwość porażenia prądem).

W związku z powyższym pełne wykorzystanie hydrantu wewnętrznego do gaszenia ewentualnego pożaru może nastąpić tylko w ostateczności (np. po wykorzystaniu najbliższych gaśnic).

Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby, jedna obsługuje prądownice a druga obsługuje zawór hydrantowy dawkując ilość wody. Wodą nie gasimy urządzeń pod napięciem elektrycznym oraz w ich obrębie jak również innych substancji, które z woda tworzą gazy palne np. karbid.

w celu użycia hydrantu należy:

(1) Udać się do miejsca jego umieszczenia – **[dwie osoby]**
(2) Otworzyć drzwiczki - **[pierwsza osoba]**



(3) Wychylić bęben (lub kosz) z wężem - **[pierwsza osoba]**
(4) Wziąć prądownicę i podbiec z nią do miejsca pożaru, rozwijając wąż (wyrównać skręty i załamania – jeżeli wystąpią) - **[druga osoba]**



(5) Na znak drugiej osoby odkręcić zawór - **[pierwsza osoba]**



(6) Przekręcić (otworzyć) zawór prądownicy - **[druga osoba]**
(7) Strumień wody skierować na palący się materiał.



Zasady bezpiecznego użycia hydrantu

Należy pamiętać, że hydrantu (wody) nie należy używać do gaszenia instalacji elektrycznych będących pod napięciem!!! Przed podaniem wody należy upewnić się, czy w pobliżu nie znajdują się instalacje i urządzenia pod napięciem, jeżeli tak należy odciąć zasilanie (wyłączyć spod napięcia).

Prądownica wodna

Prądownice wodne hydrantowe produkcji typ PWh-25 i PWh-52 służą do otwierania, zamykania i ciągłej regulacji wydajności i rodzaju strumienia wody (rozproszonego i zwartego) w sprzęcie pożarniczym.

Regulacja rodzaju strumienia i wydajności odbywa się poprzez obrót części chwytowej prądownicy wykonanej z tworzywa sztucznego.

Prądownice umożliwiają regulowanie ustawienia w następujących pozycjach:

a. zamknięte,
b. prąd wody rozproszony,
c. prąd wody zwarty.

Dla hydrantu efektywny zasięg rzutu strumienia wody przy ciśnieniu 0,2 MPa:

b. 13,5 m plus długość węża (20 m lub 30 m) przy strumieniu zwartym,
c. 3,6 m plus długość węża (20 m lub 30 m) przy strumieniu rozproszonym,
d. 3 m prąd wody rozproszony stożkowy, nie mniejszy niż 45 stopni.

Przykład rzutu strumienia wody

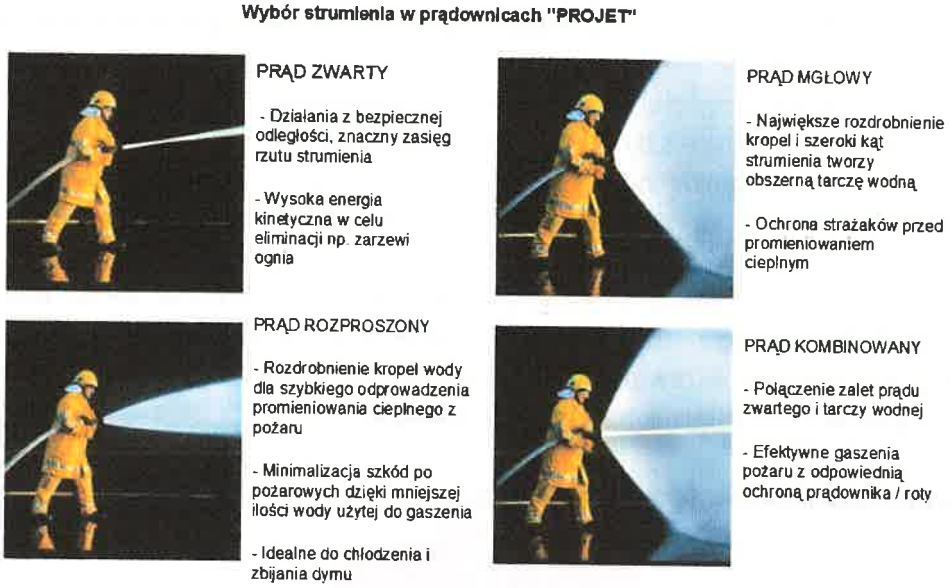

Należy także uwzględnić zasady bezpieczeństwa podane dla użycia gaśnic, pamiętając, że hydrant także służy do gaszenia pożaru w początkowej jego fazie, zwłaszcza, gdy działania takie mogą prowadzić osoby bez praktyki i specjalnego przeszkolenia. W każdym przypadku działań zawsze należy pamiętać o zapewnieniu sobie drogi odwrotu – ucieczki w miejsce bezpieczne, np. na zewnątrz budynku.

Prąd zwarty – stosuje się przy rozwiniętych, intensywnych pożarach, w przypadkach, kiedy istnieje potrzeba wykorzystania dużej siły uderzeniowej dla głębszego wniknięcia wody w płonące materiały. Stosuje się je również w celu rozbicia czy wyburzenia słabszych elementów konstrukcyjnych, podania wody na dalszą odległość od prądownika, podczas silnego wiatru itp.. Zwartym prądem wody można również zbijać płomienie palącego się materiału.
Obok wielu zalet prądy zwarte wykazują też mankamenty, do których zaliczyć należy przede wszystkim: w porównaniu do prądów kroplistych czy mgłowych mniejsze działanie chłodzące, mniejsze odparowanie wody, działanie na niewielką powierzchnię materiału palnego. Występują także większe straty wody niewykorzystanej w procesie gaszenia, która spływa bezużytecznie, nie odbierając ciepła. Woda ta zazwyczaj przyczynia się do zwiększenia strat popożarowych wskutek zwiększonego zawilgocenia budynków i często do zniszczenia niespalonych materiałów.
Siła uderzeniowa zwartych prądów znajduje zastosowanie przy gaszeniu gazowych wytrysków, przy występowaniu dużych ognisk pożarów uniemożliwiających bliższe podejście.

Prąd rozproszony (kroplisty) – ma lepsze właściwości gaśnicze niż prąd zwarty. Dlatego też należy go stosować wszędzie tam, gdzie nie ma konieczności stosowania prądu zwartego. Nie ma on co prawda takiej siły uderzeniowej, jak prąd zwarty, ale za to nie powoduje szkód mechanicznych, polegających na łamaniu, kruszeniu, rozbijaniu i rozrzucaniu gaszonych przedmiotów. Prąd kroplisty podawany do pożaru, opadając w postaci deszczu wywiera duże działanie chłodzące już na samą atmosferę i uchodzące z płonących materiałów gazy palne. Prąd kroplisty swoim zasięgiem obejmuje większą niż prąd zwarty powierzchnię (zrasza równomiernie). Struktura tego prądu ułatwia parowanie wody, a więc intensywniejsze pochłanianie ciepła i silne nasycenie atmosfery pożaru parą wodną.
Prądy kropliste mają najczęściej znacznie mniejszą wydajność niż prądy zwarte, dlatego powodują znacznie mniejsze szkody wodne. Stosuje się je wszędzie tam, gdzie nie ma potrzeby stosowania prądów zwartych, a zwłaszcza nadają się do gaszenia odkrytych powierzchni konstrukcji drewnianych, materiałów włóknistych, rozdrobnionych lub sypkich.
Stosuje się je również do ostrożnego, stopniowego chłodzenia silnie nagrzanych powierzchni, które przez gwałtowne ochłodzenie zwartym prądem wodnym mogłyby ulec deformacji, uszkodzeniu i zawaleniu. Prądy kropliste mają również zastosowanie do chłodzenia powierzchni zbiorników z płynami palnymi.

Zasady konserwacji hydrantów wewnętrznych.



Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną.

Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów, czy:

a. urządzenie nie jest zastawione, nieuszkodzone a elementy nie są skorodowane lub przeciekające,
b. instrukcje obsługi są czyste i czytelne,
c. miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane,
d. mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
e. wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia),
f. miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym,
g. wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć; Jeżeli wąż wykazuje jakieś uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze,
h. zaciski lub taśmowanie węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte,

i. zwijadło wężowe obraca się lekko w obu kierunkach,
j. w przypadku wychylonego zwijadła wężowego, zwijadło wężowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180°,
k. w przypadku ręcznych zwijadeł, zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo,
l. w przypadku zwijadeł automatycznych praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa,
m. stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia,
n. jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają
o. prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać,
p. praca prowadnic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie i pewnie zamocowane.

Hydrant należy pozostawić w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany „USZKODZONY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika / Administratora.

2.3.3. Koc gaśniczy



Koce gaśnicze wykonane są z tkaniny niepalnej, najczęściej włókna szklanego o powierzchni od 2 - 3 m^2. Koce przechowywane są w futerałach i najczęściej zawieszane na ścianach. Służą do tłumienia pożaru w zarodku przez odcięcie dopływu powietrza do palącego się przedmiotu, po jego całkowitym przykryciu. Używając koc gaśniczy należy pamiętać o zasadzie przykrywania palącego się materiału "od siebie". W innym przypadku ratownik może ulec poparzeniu poprzez skierowanie płomieni na swoja osobę. Ponadto należy dopilnować przyduszenia obrzeży koca starając się dokładnie izolować miejsce pożaru od dostępu powietrza.

Zasady użycia koca gaśniczego.

1. Oceń czy ognisko pożary może zostać ugaszone przy pomocy koca gaśniczego.
2. W przypadku pożaru urządzeń elektrycznych, odłącz źródło zasilania,
3. Zwróć uwagę czy urządzenie elektryczne nie zawiera baterii kondensatorów, które mogą stanowić zagrożenie również po odłączeniu zasilania sieciowego,
4. Wyciągnij koc gaśniczy za uchwyty z futerału.
5. Ustaw się jak najbliżej źródła ognia, tak aby ogień i dym nie leciały na ciebie.
6. Rozłóż koc i przykryj całkowicie palący się materiał.
7. Zarzewie ognia należy przykrywać od swojej strony, wykorzystując jednocześnie koc jako osłonę przed ogniem.
8. Źródło pożaru pozostaw przykryte kocem gaśniczym aż do całkowitego wystygnięcia.

9. Koce gaśnicze można wykorzystać do gaszenia płonących ludzi.

Przegląd techniczny polega na sprawdzeniu go czy nie posiada uszkodzeń mechanicznych.

Zasady ratowania płonącego człowieka.

Człowiek, na którym pali się ubranie najczęściej w panice ucieka. Nie należy pozwolić na to, by poszkodowany biegał, gdyż ruch powietrza tylko bardziej podsyca płomienie. Jeśli zdarzy się, że jesteśmy świadkiem takiego zdarzenia, należy poszkodowanego, w miarę możliwości, przewrócić twarzą do ziemi. Zapobiegniemy w ten sposób bardzo groźnemu wchłonięciu ognia do płuc i poparzeniu dróg oddechowych. Nie można pozwolić mu stać, gdyż wiąże się to z niebezpieczeństwem wciągania do dróg oddechowych ognia i dymu, które zawsze unoszą się do góry.

Płonące na człowieku ubranie najlepiej ugasić, przykrywając je kocem gaśniczym.

Można do tego celu użyć innego grubego kawałka materiału wykonanego z włókien naturalnych (wełna, len, konopie, bawełna), np. płaszcza, narzuty, koca. Wtedy ogień nie będzie miał dopływu tlenu i zgaśnie. W ostateczności palącą się odzież można ugasić wodą.

Przy nakrywaniu człowieka, na którym pali się ubranie, należy koc lub inną płachtę materiału kłaść „od siebie", przydeptując jej brzeg. Taki sposób nakrywania zabezpiecza przed oparzeniami osobę gaszącą. Następnie należy spod materiału usunąć powietrze (dociskając płachtę do ratowanego lub w nią zawijając). Nie należy przesuwać ofiary po ziemi, bo może to spowodować rozszerzenie się ognia na inne części ciała i powstanie dodatkowych niebezpiecznych obrażeń.

Nie wolno gasić palącej się odzieży na człowieku, machając nad nim kurtką lub czymś podobnym! Jeśli „pod ręką" mamy np. tylko kurtkę, odzież na poszkodowanym należy gasić, tłumiąc ogień i przesuwając kurtkę (bez podnoszenia) od głowy w kierunku nóg.



2.3.4. Węże hydrantowe



Okresowe przeglądy i konserwacje:

Co 5 lat wszystkie węże powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji, które wynosi 1,2 MPa.

Dokumentowanie przeglądów i konserwacji:

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem "SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Zapis taki powinien zawierać:

a. datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów;
b. wyniki testów;
c. wykaz i datę zainstalowania części zamiennych;
d. dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane;
e. datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
f. wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych z wężem półsztywnym i/lub z wężem płasko składanym.

Bezpieczeństwo pożarowe podczas przeglądów i konserwacji:

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

a. zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczoną liczbę hydrantów;
b. zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas konserwacji oraz na okres braku zasilania w wodę.

Usuwanie usterek:

Tylko podzespoły na przykład węże, prądownice, zawory odcinające, spełniające wymagania standardów dostawców lub mające dopuszczenia do stosowania w hydrantach wewnętrznych mogą być używane do wymiany, zastępując niewłaściwe w celu dalszego użytkowania.

Uwaga:

Podstawą jest usunięcie wszystkich stwierdzonych usterek w możliwie jak najkrótszym czasie tak by instalacja gaśnicza przywrócona została do właściwego stanu.

Etykiety konserwacji i przeglądów

Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta.

Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane:

a. słowo "SPRAWDZONE",
b. nazwa i adres dostawcy hydrantu,

c. znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną,
d. data (rok i miesiąc), kiedy konserwacja była przeprowadzona.

2.3.5. Drzwi ppoż.



Konserwacja drzwi ppoż. badania i przeglądy. zgodnie ze wskazaniami DTR i książką eksploatacji urządzeń. Drzwi i bramy wymagają konserwacyjnych tj. zapewnienie ich prawidłowego stanu technicznego, aby prawidłowo zadziałały w przypadku zagrożenia pożarowego, nasmarowanie zawiasów raz w roku i sprawdzenie funkcjonowania wyposażenia.
Przegląd okresowy powinien obejmować następujące czynności:

1. Sprawdzenie funkcjonowania drzwi oraz ewentualna regulacja.
2. Sprawdzenie powłoki lakierniczej.
3. sprawdzenie i ewentualne poprawienie mocowania zamków, okuć, itp.
4. Sprawdzenie poprawności funkcjonowania trzymaczy elektromagnetycznych, o ile występują,
5. Przesmarowanie elementów jezdnych i innych elementów obrotowych.
6. Sporządzenie protokołu przeglądu.

Samozamykacze drzwiowe - regularnie sprawdzać pod względem zużycia.
Ponadto – w zależności od rodzaju i sposobu użytkowania drzwi skrzydłowych – należy co najmniej raz w roku wykonywać następujące czynności konserwacyjne:

1. Smarowanie wszystkich ruchomych części ramienia.
2. Kontrola regulacji samozamykacza, np. prędkości samo zamykania.
3. Kontrola niezakłóconego ruchu drzwi.

2.3.7. Inne urządzenia

a. pomiary instalacji elektrycznej w zakresie rezystancji izolacji przewodów roboczych - nie rzadziej niż raz na 5 lat,

b. badania instalacji odgromowej nie rzadziej niż 1 x 5 lat, kontrola powinna obejmować badanie instalacji odgromowej w zakresie poziomu rezystancji uziomu i pomiarów ciągłości przewodów.

c. czyszczenie przewodów wentylacyjnych w obiekcie powinno się odbywać przy zachowaniu przepisów odrębnych i wymagań Polskich Norm dotyczących wentylacji.

d. urządzenia przeciwpożarowe powinny być poddawane czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach, DTR i instrukcjach obsługi tych urządzeń. Czynności konserwacyjne powinny być prowadzone nie rzadziej niż raz w roku, a ich zakres powinien być zgodny z

instrukcją ustaloną przez producenta.

Uwaga!!!

Terminy i zakres przeglądów instalacji zawierają książki eksploatacji urządzeń i DTR urządzeń. Z każdego przeglądu powinien być sporządzony protokół określający zakres dokonanych prac i określenie stanu instalacji (dot. czy system, czy też instalacja jest sprawna).

Zgodnie z § 3 ust. 2 i 3 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.) urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji technicznej oraz instrukcjach obsługi. Przeglądy te powinny być przeprowadzane w okresach i sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Oznakowanie rozmieszczenia sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych przedstawiono w załączniku.

3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia







"Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję lub wójta albo sołtysa" (Art. 9. Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej z póz. zm.).

1. W przypadku powstania Pożaru.

W przypadku powstania pożaru na terenie obiektu wszyscy pracownicy są zobowiązani:

a. powiadomić Straż Pożarną oraz Dyrektora Szkoły,
b. przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym,
c. udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym,
d. po ogłoszeniu komunikatu o ewakuacji wykonać zadania określone w zakresie obowiązków na czas nadzwyczajnego zagrożenia,
e. wykonać wszystkie polecenia kierującego działaniami ratowniczymi.

2. Innego miejscowego zagrożenia.

W przypadku wystąpienia innego miejscowego zagrożenia stwarzającego zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi wszyscy pracownicy są zobowiązani:

a. powiadomić Straż Pożarną i Dyrektora Szkoły,
b. przeciwdziałać rozszerzaniu się zagrożenia,
c. udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym,
d. przystąpić do wykonywania zadań określonych w zakresie obowiązków na czas nadzwyczajnego zagrożenia,
e. bezwzględnie dostosować się do poleceń określonych w treści komunikatu.

3.1. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru



ALARMOWANIE

Kto zauważy pożar obowiązany jest niezwłocznie:

1. Zawiadomić: osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, straż pożarną, tel. **998/112** lub najbliższą jednostkę ratowniczo – gaśniczą, Dyrektora, jakiegokolwiek pracownika szkoły, zachować spokój i nie dopuścić do paniki.
2. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze strażą pożarną należy podać: gdzie się pali - dokładny adres, nazwę instytucji, co się pali: np. instalacja elektryczna, dach, instalacja, czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi, numer telefonu z którego się

dzwoni i swoje imię i nazwisko.

3. Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie.
4. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

W razie potrzeby (awaria, wypadek) alarmować:

1. Centrum Powiadamiania ratunkowego tel. 112,

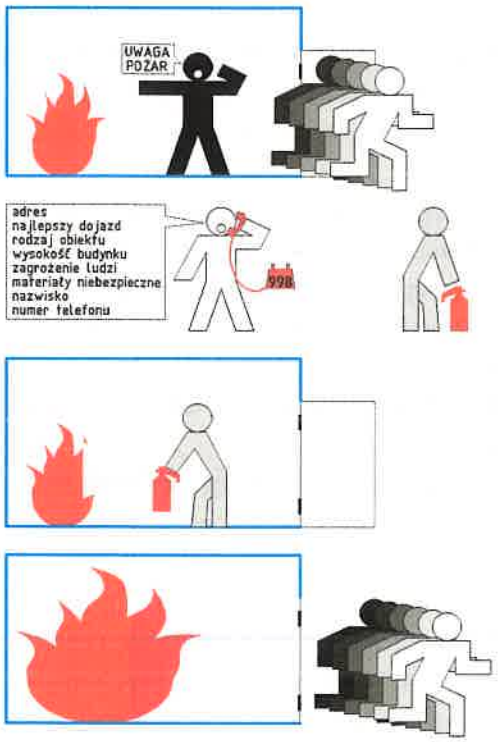

Akcja ratowniczo – gaśnicza





Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, znajdującego się na wyposażeniu budynku, do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją gaśniczą obejmuje Dyrektor szkoły lub inna osoba wskazana przez niego. Każdy przystępujący do akcji ratowniczo - gaśniczej powinien pamiętać, że:

w pierwszej kolejności przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia

a. wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
b. nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem - stosować gaśnice proszkowe,
c. usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne,
d. nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ napływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia, szybkie i prawidłowe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia gaszenie pożaru w zarodku.

3.2. Instrukcja postępowania na wypadek zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego

Alarmowanie

Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego, albo zauważyła w obiekcie przedmiot niewiadomego pochodzenia mogący być ładunkiem wybuchowym, jest obowiązana o tym zawiadomić:

a. Dyrektora szkoły,
b. Policję - tel. 997, 112.

Zawiadamiając Policję należy podać:

a. treść rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu ładunku wybuchowego, którą należy prowadzić wg wskazówek załączonych do instrukcji,
b. miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym,
c. numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa i swoje nazwisko,
d. uzyskać od Policji potwierdzenie przyjętego powyższego zawiadomienia.

Akcja poszukiwawcza ładunku wybuchowego po uzyskaniu informacji o jego podłożeniu.

Do czasu przybycia Policji akcją kieruje Dyrektor a w czasie jego nieobecności osoba przez niego upoważniona.

Kierujący akcją zarządza, aby obsługa techniczna obiektu dokonała sprawdzenia, czy w na terenie obiektu znajdują się:

a. przedmioty, rzeczy, urządzenia, paczki itp., których wcześniej nie było i nie wnieśli ich użytkownicy pomieszczeń (a mogły być wniesione, pozostawione przez inne osoby np. interesantów),
b. ślady przemieszczania elementów wyposażenia pomieszczeń,
c. zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów, rzeczy, urządzeń, które przedtem w pomieszczeniu były oraz emitowane z nich sygnały (np. dźwięki mechanizmów zegarowych, świecące elementy elektroniczne, itp)

Zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń, których - w ocenie użytkowników obiektu - przedtem nie było, a zachodzi podejrzenie, iż mogą to być ładunki wybuchowe, nie wolno dotykać. O ich umiejscowieniu należy natychmiast powiadomić Dyrektora i Policję.

W przypadku, stwierdzenia obecność przedmiotów (rzeczy, urządzeń), których wcześniej nie było lub zmiany w wyglądzie i usytuowaniu przedmiotów (rzeczy, urządzeń) stale znajdujących się w tych pomieszczeniach, należy domniemywać, iż pojawienie się tych przedmiotów lub zmiany w ich wyglądzie i usytuowaniu mogły nastąpić na skutek działania sprawcy podłożenia ładunku wybuchowego. W tej sytuacji Dyrektor może wydać decyzję ewakuacji osób z zagrożonego obiektu przed przybyciem Policji.

Należy zachować spokój i opanowanie, aby nie dopuścić do przejawów paniki.

Akcja rozpoznawczo-neutralizacyjna zlokalizowanych ładunków wybuchowych

Po przybyciu do obiektu policjanta lub policyjnej grupy interwencyjnej, Dyrektor powinien przekazać im wszelkie informacje, dotyczące zdarzenia oraz wskazać miejsca zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcego pochodzenia i punkty newralgiczne
w obiekcie.

Dowódca przejmuje kierowanie akcją, od Dyrektora lub użytkownika obiektu, który winien udzielić mu wszechstronnej pomocy podczas jej prowadzenia.

Na wniosek policjanta kierującego akcją, Dyrektor podejmuje i wydaje decyzję o ewakuacji użytkowników i innych osób z obiektu - o ile wcześniej to nie nastąpiło.
Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcych oraz neutralizowaniem ewentualnie podłożonych ładunków wybuchowych zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane ogniwa organizacyjne Policji, przy wykorzystaniu specjalistycznych środków technicznych.

Policjant kierujący akcją po zakończeniu działań przekazuje protokolarnie obiekt Dyrektorowi.

Postanowienia końcowe

Osobom przyjmującym zgłoszenia o podłożeniu ładunków wybuchowych oraz właścicielom - użytkownikom obiektu nie wolno lekceważyć żadnej informacji na ten temat i każdorazowo powinni powiadomić o tym Policję, która z urzędu dokonuje sprawdzenia wiarygodności każdego zgłoszenia.

Właściciel - użytkownik obiektu powinien na bieżąco organizować szkolenie personelu w zakresie niniejszej instrukcji oraz winien dysponować planami: ewakuacji i architektonicznym obiektu, w tym rozmieszczenia punktów newralgicznych takich, jak węzły energetyczne i wodne, które udostępnia na każde żądanie policjanta kierującego akcją. Policja udziela pomocy w realizacji takiego szkolenia. Właściciel - użytkownik obiektu winien podejmować wszelkie kroki zmierzające do fizycznej i technicznej ochrony obiektu, uniemożliwiającej podkładanie w nim ładunków wybuchowych.

Wskazówki do prowadzenia rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu bomby

Rozmowę prowadzić spokojnie i uprzejmie. Rozmówca (osoba, która odbiera informację) powinna starać się podtrzymać rozmowę przedłużając jej czas trwania.
W trakcie rozmowy dążyć do uzyskania możliwie największej liczby informacji o zgłaszającym i posiadanej przez niego wiedzy o terenie lub obiekcie zamachu oraz o podłożonym ładunku wybuchowym.
W tym celu zadawać pytania typu: dlaczego bomba została podłożona? jak ona wygląda? jakiego rodzaju jest ładunek?, gdzie jest bomba w tej chwili?, kiedy bomba wybuchnie?, Pytania powyższe i inne, uzależnione będą od konkretnej sytuacji.

Zgłaszającemu uświadomić możliwość spowodowania śmierci lub zranień osób postronnych w wyniku wybuchu.

W przypadku uzyskania informacji o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego w obiekcie użyteczności publicznej należy:
a. odnotować. *treść zgłoszenia płeć i wiek zgłaszającego, głos i język zgłaszającego, odgłosy w tle rozmowy, uwagi dodatkowe.*
b. poinformować natychmiast: *policję tel. 997,* Dyrektora Szkoły,
c. *odbiorca zgłoszenia* .....

3.3. Instrukcja postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki

Instrukcja postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki
(mogącej zawierać środki toksyczne i biologiczne)

I. W przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki należy:

1. nie potrząsać ani nie otwierać przesyłki, wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna,
2. umieścić podejrzaną przesyłkę w plastykowej torbie (szczelnie zamknąć) lub innym szczelnym pojemniku i pozostawić ją na miejscu,
3. jeśli nie ma pod ręką plastykowej torby lub pojemnika, przykryć przesyłkę

czymkolwiek np. papierem i nie odkrywać,
4. opuścić pomieszczenie, uniemożliwić wejście innym osobom,
5. dokładnie umyć ręce mydłem i gorącą wodą, unikać dotykania twarzy,
6. powiadomić przełożonego, ochronę i wszystkie osoby w bezpośrednim otoczeniu,
7. powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu w pobliżu zagrożonego pomieszczenia,
8. sporządzić listę wszystkich osób z otoczenia, które mogły być obecne w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia tej listy Policji i Inspekcji Sanitarnej.

II. Gdy przesyłka została otwarta i zawiera podejrzaną zawartość należy:

1. nie zgarniać, nie zdmuchiwać, natychmiast przykryć rozsypaną substancję tym co jest pod ręką i nie usuwać przykrycia do czasu przybycia odpowiednich służb,
2. opuścić pomieszczenie i zamknąć drzwi, uniemożliwić wejście innym osobom,
3. zdjąć jak najszybciej ubranie wierzchnie i umieścić je w plastykowej torbie lub pojemniku, który można szczelnie zamknąć, gdy pojawią się odpowiednie służby, przekazać im ubranie,
4. wziąć prysznic i dokładnie umyć całe ciało. nie używać żadnych innych środków dezynfekujących oprócz mydła,
5. Sporządzić listę wszystkich osób, z otoczenia które mogły być obecna w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia tej listy Policji i Inspekcji Sanitarnej.

III. Gdy substancja zostanie rozpylona w postaci aerozolu (np. wybuch przesyłki, przedostanie się do systemu wentylacji lub otrzymanie ostrzeżenia o prawdopodobnym zakażeniu) należy:

1. wyłączyć wszystkie instalacje wentylacyjne,
2. natychmiast opuścić zagrożone pomieszczenie,
3. zamknąć okna i drzwi, aby uniemożliwić wejście innym,
4. powiadomić przełożonego, ochronę i wszystkie osoby w bezpośrednim otoczeniu,
5. sporządzić listę wszystkich osób z otoczenia, które mogły być obecne w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia tej listy Policji i Inspekcji Sanitarnej.

IV. Zalecenia dla pracowników zajmujących się korespondencją.

W związku z potencjalnym zagrożeniem należy w miarę możliwości, czynności segregacji korespondencji zewnętrznej wykonywać w wydzielonym pomieszczeniu. Pomieszczenie wyposażyć w worki foliowe, a dla pracowników wykonujących te czynności przewidzieć rękawice gumowe, fartuchy itp.

V. Zwracać szczególną uwagę na podejrzane przesyłki, w tym:

a. nieostemplowana przesyłka od nieznanego nadawcy:
b. przysłane z zagranicy,
c. ponadnormatywne wymiary lub wagę,
d. przekręcone nazwisko lub stanowisko adresata,
e. brak lub niedokładny adres nadawcy,
f. stempel pocztowy nie zgadza się z adresem zwrotnym,
g. pochodzi od nadawcy lub z miejsca, z którego nie spodziewamy się,
h. opakowanie przetłuszczone, zabarwione lub nasączone substancją zapachową,
i. dodatkowy lub niespotykany materiał chroniący zawartość przesyłki, takimi materiałami mogą być na przykład: taśmy oklejające przesyłkę, siatki, żyłki, ramki wzdłuż krawędzi koperty,
j. nieuzasadnione i niespodziewane oznakowanie przesyłek napisami typu: ***„Do rąk własnych", „Poufne", „Dostarczyć osobiście"*** itp.

We wszystkich opisanych powyżej przypadkach reakcja powinna być spokojna, zgodna z powyższymi procedurami, a **ewentualne** działania należy **przeprowadzić** w sposób **usystematyzowany** i racjonalny.

VI. Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

4. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym



W oparciu o zapisy Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.), wprowadza się instrukcję zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym ujętą w niniejszym rozdziale.

1. Niniejsza instrukcja ma na celu określenie obowiązków i odpowiedzialności pracowników za zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz o kreślenie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, o których mowa w pkt 2.
2. Pod pojęciem prac pożarowo-niebezpiecznych należy rozumieć wszelkie prace, nieprzewidziane poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak:
   a. *prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego prowadzone wewnątrz*
   b. *obiektu i na przyległym do niego terenie, na których występują materiały palne,*
   c. *prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych i wybuchowych,*
   d. *wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem,*

Do prac takich należy zaliczyć w szczególności:

A. Prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
   1. spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
   2. podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów z substancjami palnymi,
   3. podgrzewanie lepiku, smoły itp.
   4. rozniecanie ognisk,
   5. używanie materiałów pirotechnicznych.

B. Prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe:
   1. przygotowanie do stosowania gazów, pyłów i cieczy,
   2. stosowanie tych pyłów i cieczy do malowania, lakierowania,
   3. klejenia, mycia, nasycania,
   4. suszenie substancji palnych,
   5. usuwania pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

3. Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac niebezpiecznych

pod względem pożarowym, pracownicy nadzorujący przebieg tych prac oraz użytkownicy obiektu (pomieszczeń, terenu), gdzie prace są prowadzone.

4. Postanowienia instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm zewnętrznych (osób prawnych i fizycznych) wykonujących prace niebezpieczne pod względem pożarowym na terenie obiektu.

Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń ppoż. prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w trakcie ich wykonywania oraz po ich zakończeniu należy powierzać osobom posiadającym do tego odpowiednie przygotowanie.

Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym polega na:

1. Odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów,
2. Zabezpieczeniu np. przed działaniem rozprysków spawalniczych wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi.
3. Sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń.
4. Uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac.
5. Zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajduje się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym.
6. Przygotowaniu w miejscu dokonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym m.in.: napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp., materiałów osłonowych izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac, niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,

Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację

wszystkich źródeł pożaru.

1. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w pomieszczeniu i pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tlących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiekolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a następnie 8 godz. licząc od czasu zakończenia prac pożarowo-niebezpiecznych (czasookres i ilość kontroli określa komisja w protokole zabezpieczenia prac pożarowo-niebezpiecznych, w zależności od stopnia zagrożenia). Kontrolę przeprowadza ochrona.
2. Prace niebezpieczne pod względem pożarowym powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
3. Butle ze sprężonymi gazami mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.
4. W przypadku prowadzenia prac spawalniczych na wysokości butli z gazem palnym nie należy ustawiać w rejonie bezpośredniego oddziaływania spadających rozprysków spawalniczych.

Obowiązki osób związanych z pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym

- Wyznaczony pracownik upoważniony do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac pożarowo-niebezpiecznych powinien w szczególności:
- Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe,
- Dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pod względem pożarowym wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu lub stanowisk, przewidziane w protokole zabezpieczenia prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
- Sprawdzać zabezpieczenie ppoż. stanowisk prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastowe usunięcie stwierdzonych niedociągnięć,
- Wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występują nieprawidłowości,
- Brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub terenu po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy w szczególności:

1. Sprawdzenie czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawdzone i należycie zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzenienia pożaru, ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac;
2. Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego

oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;

3. Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia, przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
4. Ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych;
5. Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego;
6. Rozpoczynanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia;
7. Poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
8. Po zakończeniu pracy sprawdzenie stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym nie zainicjowano pożaru.

5. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi



Ewakuacja to uporządkowane przemieszczanie się osób do miejsca bezpiecznego (w razie pożaru lub innego niebezpieczeństwa) [PN-ISO 7010:2012].

Poniżej podano sposoby przeprowadzania ewakuacji, szczegółowa Instrukcja Ewakuacji dla Szkoły Podstawowej nr 11 im. Jana Pawła ii, zlokalizowanej w Siedlcach przy ul. Wiśniowej 5, znajduje się w Załączniku nr. 4.

W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie, powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

1. zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
2. zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
3. zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleń dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń.

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku, decyzję o jej podjęciu wydaje **Dyrektor (osoba wyznaczona), odpowiedzialne za bezpieczeństwo osób i mienia na ternie obiektu np. ochrona budynku.** Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi ruchu i rejon dla osób ewakuowanych.

5.1. Zasady prowadzenia ewakuacji

Zasada podstawowa

Wszystkie osoby ewakuujące się udają się na zewnątrz budynku do wyznaczonego miejsca zbiórki. Po uprzednim przeprowadzeniu ewakuacji osób.

Kierunki ewakuacji

1. W razie pożaru lub innego zagrożenia najpierw ewakuacji podlegają uczniowie, a później inne osoby. Kolejność ewakuacji uczniów uzależniona jest od miejsca

wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia. Najpierw ewakuujemy najmłodszych i najbardziej potrzebujących pomocy (stan zdrowia, stan psychofizyczny).

2. Po usłyszeniu alarmu nauczyciel prowadzący zajęcia z dana klasą podejmuje następujące działania: Zarządza opuszczenie klasy. Polecenie uczniom należy wydawać głosem spokojnym. Nauczyciel określa jak młodzież ma opuścić zajmowane pomieszczenie: spokojnym krokiem czy wpół biegiem, zabierając ze sobą pomoce naukowe czy też bez nich. W przypadku półbiegu (używanego tylko w razie wielkiego niebezpieczeństwa), pomoce naukowe zawsze się porzuca. Następnie nauczyciel staje koło drzwi, aby zapobiec ewentualnemu zakłóceniu porządku i opuszcza klasę ostatni, po upewnieniu się, że nikt nie pozostał w pomieszczeniu.
3. Młodzież winna opuszczać pomieszczenie w szyku uporządkowanym – parami. W wypadku ogłoszenia alarmu pożarowego dla szkoły w czasie przerwy w lekcjach, ewakuację klasy prowadzą wychowawcy, którzy mieli prowadzić zajęcia z daną klasą.
4. Wychowawcy klas (opiekunowie klas) zobowiązani są dopilnować, aby ławki w klasach stały zawsze w tych samych miejscach z zachowaniem odpowiednich przejść między rzędami. Niewskazane jest przesuwanie ławek do samej ściany, lecz należy pozostawić taką przestrzeń, aby jedna osoba mogła przejść swobodnie.
5. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza na poszczególnych kondygnacjach osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup pracowników, osoby przebywające, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
6. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, dzieci z tych pomieszczeń, klas w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, klas z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
7. Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach
8. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np.: telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Należy natychmiast otworzyć, wybić okna znajdujące się na korytarzu i klatce schodowej, aby wypuścić dym i zapewnić dopływ świeżego powietrza. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
9. Po wyprowadzeniu młodzieży na zewnątrz budynku szkoły nauczyciele odpowiedzialni za przeprowadzenie ewakuacji klas winni osobiście przekonać się o pełnym składzie ewakuowanej grupy. Wychowawca odpowiedzialny za grupę

czuwa nad nią, aż do odwołania alarmu i otrzymania dalszych dyspozycji od dyrektora szkoły. Samowolne oddalenie się młodzieży jest zabronione. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.

10. Każdy nauczyciel odpowiedzialny za przebieg ewakuacji ze swojej klasy ma obowiązek znać liczbę uczniów oraz zweryfikować ilość uczniów w miejscu zbiórki powiadomić Dyrektora o zakończeniu ewakuacji i jej przebiegu.
11. W trakcie ewakuacji nie należy zamykać drzwi w klasach na klucz, jest to niezbędne dla ponownego sprawdzenia sal lekcyjnych przez ratowników.
12. W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.
13. W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach.

Przy poruszaniu się drogami ewakuacyjnymi, należy stosować się do następujących zasad:

a. osoby znajdujące się na drodze ewakuacyjnej poruszają się szybkim krokiem, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi,
b. nie wolno się zatrzymywać i poruszać się w kierunku przeciwnym wyznaczonemu kierunkowi ewakuacji,
c. szybkość poruszania się należy dostosować do osób znajdujących się przed nami,
d. nie wolno napierać na osoby znajdujące się w drzwiach lub przejściach ewakuacyjnych,
e. w pomieszczeniach zadymionych poruszamy się w pozycji pochylonej, jak najniżej podłogi, gdzie jest najmniejsze stężenie dymu,
f. w miarę możliwości usta i nos zasłaniać zmoczoną w wodzie chustką, lub częścią ubrania,
g. poruszać się wzdłuż ścian, zwracając uwagę na oznakowania o kierunku ewakuacji,
h. w stosunku do osób ulegających panice należy użyć przymusu fizycznego,
i. należy zachować ciszę i spokój tak, aby były słyszalne polecenia zespołu ewakuacyjnego.

Oznakowanie dróg ewakuacji przedstawiono w załączniku.

Zasady prowadzenia ewakuacji w przypadku zagrożenia:

1. Osoby znajdujące się najbliżej źródła pożaru starają się zlokalizować ognisko pożaru i ugasić go przy pomocy gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, jeśli jest to możliwe i nie stwarza zagrożenia życia dla życia tych ludzi.
2. Dyrektor lub osoba wyznaczona, o ile nie zrobiła tego osoba, która wykryła pożar, alarmuje straż pożarną oraz policję. Podejmuje decyzję o ogłoszeniu ewakuacji. Kieruje osobiście lub wyznacza pracownika do kierowania działaniami do momentu przybycia jednostek straży pożarnej.

3. Pozostały personel stara się jak najszybciej opuścić zagrożone pomieszczenia, pomagając w ewakuacji wszystkim osobom znajdującym się na terenie budynku.
4. Drzwi każdego pomieszczenia należy zamknąć, a klucz pozostawić w drzwiach. Przedtem należy się upewnić czy nikt nie przebywa w pomieszczeniu.
5. Osoby poszkodowane należy wynosić na zewnątrz budynku, a następnie przekazać służbom medycznym.
6. Po ewakuacji ludzi można na wyraźne polecenie kierującego akcją ratowniczą przystąpić do ewakuacji mienia.
7. Wszyscy pracownicy i osoby przebywające na terenie budynku, ewakuują się do punktu ewakuacji.
8. Po zbiórce w punkcie ewakuacyjnym, następuje przeliczenie wszystkich osób oraz zameldowanie dowódcy akcji ratowniczo-gaśniczej o tym, czy wszyscy pracownicy opuścili zagrożony teren.
9. w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar (zagrożenie) i pacjentów lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, dymu (zagrożenia) oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie (zagrożenie) – np. kondygnacje znajdujące się powyżej miejsca powstania pożaru,
10. po opuszczeniu pomieszczeń należy o ile jest to możliwe kierować się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego i następnie do miejsca zbiórki,
11. w przypadku pożaru, przy znacznym zadymieniu dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się w pozycji pochylonej (a nawet w pozycji „na czworaka") starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie, przez co jednocześnie lepsza widoczność, niższa temperatura, mniej toksyczne środowisko,
12. po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy opuścili budynek. W razie niezgodności stanu osobowego ewakuowanych z ilością osób przebywających w obiekcie należy natychmiast fakt ten zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji,
13. w przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej (zarządcę budynku lub osobę go zastępującą, dowódcę przybyłej jednostki PSP). Odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru, zagrożenia (w pomieszczeniu z oknem zewnętrznym) i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

Środki i sposoby ogłaszania alarmu do ewakuacji

Alarm do ewakuacji całego budynku ogłasza Pracownik sekretariatu lub osoba wyznaczona przez Dyrektora.







Sygnałem alarmowym informującym o konieczności ewakuacji z budynku jest:

ciągły dzwonek szkolny przez 1 minutę

i/lub

powiadomienie głosem*

* - należy wpisać ustalony sygnał alarmowy; najlepszym rozwiązaniem dla budynku (w obecnej sytuacji) byłoby zastosowanie sygnału dźwiękowego, który powinien być słyszalny w każdym pomieszczeniu budynku oraz będzie na tyle jednoznaczny i charakterystyczny, że nie będzie go można pomylić z żadnym innym codziennie występującym sygnałem (przykładowo może być to sygnał dźwiękowy nadany w odpowiedniej sekwencji i przez określony czas, np. przez minimum jedną minutę, lub aż do chwili opuszczenia przez wszystkich budynku).

W przypadku braku możliwości wykorzystania sygnału dźwiękowego, do powiadomienia osób przebywających w budynku zobowiązany jest pracownik, który pierwszy uzyskał informację lub zauważył pożar (lub inne zagrożenie), powinien alarmować w kolejności następującej:

a. osoby bezpośrednio zagrożone oddziaływaniem pożaru (np. w pobliżu pomieszczeń lub na kondygnacji, na której wybuchł pożar),
b. osoby zagrożone rozprzestrzenianiem się pożaru (np. osoby pracujące na kondygnacjach powyżej miejsca powstania pożaru – zaczynając od kondygnacji najwyższej i następnie niższych),
c. osoby pracujące, przebywające na kondygnacjach poniżej miejsca powstania pożaru.

Miejsce zbiórki ewakuowanych osób:

TEREN BOISKA SZKOLNEGO

(lokalizacja wskazana w części graficznej instrukcji)

* - W przypadku konieczności należy ustalić inne miejsce i przeprowadzić tam ewakuowane osoby (m.in. dlatego, aby uniknąć niebezpieczeństwa pochodzącego zarówno od pożaru, jak też i nie zakłócać działań ratowniczo-gaśniczych, czy też ze względu na warunki atmosferyczne).

Na miejscu i etapu ewakuacji:

Teren ten należy podzielić na sektory, w których gromadzić się będą uczniowie poszczególnych klas, np. od I do III, itd.

- Na miejscu zbiórki nauczyciele sprawdzają obowiązkowo listę swojej klasy. W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić natychmiast strażakom, niekoniecznie dowódcy, pytając strażaka o nazwisko.
- Po sprawdzeniu listy uczniów / podopiecznych/ nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp. Wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy szpitalnej.
- Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów / podopiecznych/ do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców. Wskazana jest pełna informacja w tym zakresie w dzienniku.

5.2. Szczegółowe zasady przeprowadzania ewakuacji

Pierwszy poziom ewakuacji odnosi się do użycia podręcznego sprzętu gaśniczego (lub innego ratowniczego), powiadomienia Państwowej Straży Pożarnej, podjęcia działań przygotowawczych do ewakuacji i podjęcia decyzji o ewakuacji w przypadku zagrożenia.

W tej fazie działaniami kieruje Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

1. Podejmowane działania:
   1. Każda osoba, która zauważyła zdarzenie powiadamia straż pożarną 998, 112,
   2. Następnie przekazuje informację o zaistniałym zagrożeniu kierownictwu szkoły,
   3. Decyzję o przekazaniu informacji do policji tel. 997 i przeprowadzeniu ewakuacji podejmuje Dyrektor Szkoły, a razie jej nieobecności osoba wyznaczona. Do czasu przyjazdu Straży Pożarnej akcją ewakuacyjną kieruje Dyrektor Szkoły.
   4. Kierownik administracyjny na polecenie Dyrektora Szkoły wyłącza przeciwpożarowy wyłącznik prądu.
   5. Rodzaj zagrożenia: ***pożar.***
   6. Sygnał dzwonkiem wykonuje pracownik sekretariatu szkoły. Sygnał alarmowy - najlepszy jest sygnał akustyczny – długi dzwonek. Sygnał powinien trwać tak długo aż wszyscy opuszczą budynek lub warunki na to pozwalają. Sygnał alarmowy w razie pożaru może włączyć każdy, kto zauważy ogień.
   7. Zaalarmowanie (niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków) osób będących w strefie zagrożenia. Sygnałem alarmowym wzywającym do natychmiastowej ewakuacji są:
      a. słownie – ***„Z powodu awarii na terenie szkoły prosimy o niezwłoczne opuszczenie terenu obiektu! Prosimy o skorzystanie z najbliższego wyjścia ewakuacyjnego Prosimy o zachowanie spokoju.***
      b. a przy ćwiczeniu: ***„uwaga, ćwiczebny alarm pożarowy”,***

c. dźwiękowy - Sygnałem alarmowym do rozpoczęcia akcji ewakuacyjnej jest 1 długi dzwonek. Trzy krótkie dzwonki to alarm gazowy (nieszczelność instalacji gazowej. Sygnały alarmowe powtarzane cykliczne w równych odstępach czasu.

8. Wezwanie Państwowej Straży Pożarnej:
   a. Powiadomienie odpowiedniej jednostki ratowniczej: ***osoba, która pierwsza zauważyła zdarzenia,***
   b. Powiadomienie odpowiedniej jednostki ratowniczej (przy ćwiczeniu – z prośbą o nieinterweniowanie alarmowe) wykonuje: ***Dyrektor Szkoły (osoba, która pierwsza zauważyła zdarzenie).***
9. Po wybraniu numeru alarmowego straży pożarnej **112** i zgłoszeniu się dyżurnego Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej spokojnie i wyraźnie podaje się:
   a. imię i nazwisko, numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
   b. adres i nazwę obiektu, drogi dojazdowe,
   c. co się pali, na którym piętrze,
   d. czy jest zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego,
   e. po podaniu informacji nie odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

Uwaga: przyjmujący może zażądać potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie lub dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.

10. Na sygnał należy formować grupy ewakuacyjne na korytarzach pod opieką nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne i zgodnie ze znakami drogi ewakuacyjnej należy wyprowadzić uczniów w miejsce zbiórki ewakuacyjnej, gdzie należy oczekiwać dalszych decyzji.
11. Osoby, pod których opieką przebywa w czasie zdarzenia młodzież, mają za zadanie zająć się jedynie tą grupą, jej ewakuacją i bezpieczeństwem.
12. Nauczyciele nie zamykają sal, pozostawiają klucze w drzwiach.
13. Każdy nauczyciel opiekuje się dziećmi aż do odwołania alarmu.
14. Nauczyciel sprawdza obecności dzieci na zbiórce.
15. W razie niezgodności stanu osobowego ewakuowanych dzieci w danym dniu, jak również niezgodności stanu osobowego ewakuowanych osób dorosłych przebywających w obiekcie, należy natychmiast fakt ten zgłosić kierownictwu szkoły oraz jednostkom straży pożarnej przybyłym na miejsce akcji lub policji.
16. W przypadku pożaru - podjęcie działań w celu jego likwidacji w zarodku (gaśnice, hydranty wewnętrzne - przy ćwiczeniu – z rozwinięciem sprzętu, bez jego użycia). ***Wykonuje: osoba wyznaczona przez Dyrektora szkoły,***
17. Osoby wyznaczone do ewakuacji, portierzy (ochrona obiektu), sprzątaczki i pozostali pracownicy szkoły natychmiast otwierają drzwi prowadzące na zewnątrz budynku i pomagają wyprowadzać dzieci na zewnątrz, kierując je do miejsca ewakuacji.
18. Wyłączenie dopływu prądu i gazu ***Wykonuje: kierownik administracyjny.***
19. Na miejscu ewakuacji:
    a. teren ten należy podzielić na sektory, w których gromadzić się będą dzieci poszczególnych grup,

b. na miejscu zbiórki nauczyciele sprawdzają obowiązkowo listę swojej grupy w razie stwierdzenia nieobecności dziecka, należy ten fakt zgłosić natychmiast strażakom,
c. po sprawdzeniu listy podopiecznych nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp. wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy.
d. Alarm odwołuje dyrektor szkoły za zgodą Kierującego Działaniem Ratowniczym (Policja lub Straż Pożarna – w zależności od zaistniałej sytuacji).

Drogi, kierunki i miejsca skierowania osób: wszystkie osoby ewakuowane kierują się w miejsce zbiórki po ewakuacji .Oznaczone na szkicu sytuacyjnym.

Ewakuacja mienia:

a. nauczyciele zabierają najważniejszą dokumentację,

Osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych części obiektu z ustaleniem konkretnych zadań uwzględniających m.in.:

a. udrożnienie wszystkich wyjść ewakuacyjnych i ukierunkowanie osób opuszczających strefę zagrożenia do najbliższego wyjścia służącego celom ewakuacji zgodnie z oznakowaniem: ***Wykonują: pracownicy szkoły, ochrony, woźne.***
b. wyprowadzenie uczniów drogami i wyjściami ewakuacyjnymi.

Zadania osób funkcyjnych w szkole:

Dyrektor szkoły:

a. podejmuje decyzję o zakresie ewakuacji /pełnej lub częściowej/.
b. nadzoruje przestrzeganie ustaleń zawartych w niniejszej procedurze.
c. nakazuje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych.
d. nakazuje w razie konieczności, uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji w szczególności: transport, załadunek i ochrona dokumentacji szkoły, zabezpieczenie instalacji gazowej, wodnej i elektrycznej, otwarcie wyjść ewakuacyjnych.
e. wprowadza zakaz wejścia i wjazdu na teren szkoły osób postronnych.
f. organizuje akcję ratowniczą.
g. określa miejsce deponowania ewakuowanego mienia;
h. współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi /Strażą Pożarną, Policją, Pogotowiem Ratunkowym, Pogotowiem Gazowym itp./

Sekretariat szkoły:

a. Zgodnie z decyzją Dyrektora szkoły powiadamia:
b. Służbę dyżurną Policji tel. **997,112**
c. Służbę dyżurną PSP tel. **998,112**
d. Pogotowie Ratunkowe tel. **999,112**
e. **Centrum Powiadamiania Ratunkowego** **tel. 112**
f. Inne służby w zależności od potrzeb,
g. Nadzoruje zabezpieczenie /ewakuację/ ważnego mienia, dokumentów, urządzeń, pieczęci itp.

Wychowawcy grup – nauczyciele:

a. ogłaszają alarm dla uczniów.
b. nakazują opuszczenie budynku.
c. nadzorują przebieg ewakuacji uczniów /klasy/.
d. w razie konieczności nadzorują zabezpieczenie /ewakuację/ ważnego mienia i dokumentów.
e. odpowiadają za bezpieczeństwo dzieci, z którymi ma zajęcia w momencie wszczęcia alarmu.
f. przez chwilę (ok. 1 min.) oczekuje przy uchylonych drzwiach klasowych na przekazywaną sygnałem alarmowym i następnie głosem informację o zagrożeniu,
g. nakazuje dzieciom opuszczenie sali lekcyjnej i wyprowadza ich na boisko szkolne zabierając tylko dziennik lekcyjny,
h. jako ostatni na poszczególnej kondygnacji i w kierunku ewakuacji idzie osoba wyznaczona do ewakuacji sprawdzając, czy w toaletach, mijanych klasach i na korytarzach nie pozostała jakaś osoba,
i. na boisku, w bezpiecznej odległości od miejsca zagrożenia nauczyciel sprawdza obecność dzieci,
j. nauczyciele przebywający w pokoju nauczycielskim, przechodzą w kierunku poszczególnych wyjść ewakuacyjnych, gdzie ukierunkowują ruch ewakuacji na zewnątrz (zapobiegając powracaniu uczniów do środka budynku).

Dyżurny nauczyciel:

a. nadzoruje ewakuację uczniów w wyznaczonych rejonach ewakuacyjnych.
b. przekazuje na miejsce ewakuacji informację o zakończeniu ewakuacji,
c. sprawdza od poszczególnych wychowawców ilości ewakuowanych osób, przekazuje informację do dyrektora szkoły.

Pracownik techniczny - konserwator:

W godzinach pracy szkoły – treść otrzymanej informacji /komunikatu/ o zagrożeniu przekazuje do:

a. Dyrektora szkoły,
b. Sekretariatu,
c. Pokoju nauczycielskiego,
d. Wstrzymuje wejście na teren szkoły,

5.3. Sposoby sprawdzania warunków ewakuacji w budynku

Zgodnie z art. 4. ust. 1 pkt 3. ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej zarządca obiektu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności zapewnić osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji. Realizacja ww. obowiązku polega m.in. na zapewnieniu odpowiednich warunków ewakuacyjnych w obiekcie poprzez właściwe przygotowanie, użytkowanie i utrzymanie dróg ewakuacyjnych.

Podstawowymi elementami składowymi dróg ewakuacyjnych są korytarze, schody (klatki schodowe), drzwi występujące na drogach ewakuacyjnych, drzwi wyjściowe z obiektu stanowiące wyjścia ewakuacyjne, miejsca przejść z jednej części obiektu do innej.

Uwzględniając powyższe, zarządca obiektu powinien zapewnić:

a. właściwe oznakowanie znakami ewakuacyjnymi dróg ewakuacyjnych i drzwi ewakuacyjnych w obiekcie,
b. rozwiązania pozwalające na szybkie (natychmiastowe) otwarcie drzwi ewakuacyjnych
z budynku ze szczególnym uwzględnieniem tych, które podczas codziennego użytkowania budynku są zamknięte - np. poprzez umieszczenie w pobliżu wyjść kluczy
i właściwe ich zabezpieczenie, i oznakowanie,
c. okresowe sprawdzenie czy wszystkie drogi ewakuacyjne w obiekcie (korytarze, schody), drzwi i inne wyjścia są właściwie oznakowane (w przypadku braku oznakowania należy je uzupełnić),
d. okresowe sprawdzenie, czy wszystkie zamki w drzwiach stanowiących wyjścia ewakuacyjne i w drzwiach stosowanych na drogach ewakuacyjnych, są sprawne i będzie je można otworzyć,
e. okresowe sprawdzenie, czy wszystkie drogi ewakuacyjne obiekcie (korytarze, schody), drzwi i inne wyjścia są właściwie utrzymywane, czy są drożne, czy nie są zastawione różnymi przedmiotami, materiałami (zarówno palnymi, jak i niepalnymi),
f. okresowe sprawdzenie, czy wszystkie klucze od drzwi ewakuacyjnych są dostępne.

Wykonanie w/w zadania Dyrektor może polecić osobie kompetentnej i odpowiedzialnej. Należy uzyskać potwierdzenie wykonania poleceń i sprawozdanie o stanie warunków ewakuacyjnych w obiekcie. Występujące nieprawidłowości należy bezzwłocznie usunąć.

W/w. czynności sprawdzające należy zawsze wykonać przed ćwiczeniami ewakuacyjnymi.

UWAGA!!!

W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej m. st. Warszawy o terminie przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem. –

Wzór karty z przebiegu ewakuacji stanowi załącznik.

6. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią instrukcji oraz obowiązującymi przepisami przeciwpożarowymi

6.1. Cel i zakres szkoleń

1. Celem szkoleń przeciwpożarowych jest zapoznanie pracowników z:
   a. zagrożeniem pożarowym występującym na terenie obiektu,
   b. obowiązkami w zakresie zapobiegania pożarom,
   c. zasadami postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
   d. występującymi urządzeniami przeciwpożarowymi na terenie obiektu,
   e. zasadami użycia urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic i hydrantów,
   f. oznakowaniem bezpieczeństwa i ewakuacji.
   g. organizacją i warunkami ewakuacji osób z terenu obiektu,
   h. zasadami ogłaszania i prowadzenia ewakuacji,

6.2. Rodzaje i zasady prowadzenia szkoleń przeciwpożarowych

Szkolenie ppoż. (tj. zapoznanie pracowników z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego) pracowników zatrudnionych na terenie obiektu oraz firmy prowadzące prace na stałe lub okresowo przeprowadza się:

a. w ramach szkolenia wstępnego BHP,
b. w ramach szkolenia okresowego BHP pracowników,
c. w formie samokształcenia,
d. w formie seminarium.

6.3. Zasady organizowania szkoleń przeciwpożarowych

1. szkolenie przeciwpożarowe nadzoruje Dyrektor szkoły (lub osoba wyznaczona) dla pracowników własnych,
2. właściciele firm (kierownicy) działających na terenie obiektu organizują szkolenie ppoż. dla własnych pracowników we własnym zakresie,
3. szkoleniu podlegają pracownicy przyjmowani do pracy, przed przystąpieniem do wykonywania pracy.

6.4. Dokumentacja szkoleń

a. dokumentację wstępnego szkolenia przeciwpożarowego stanowi oświadczenie pracownika,
b. dokumentację szkolenia zorganizowanego w formie seminarium stanowi dokumentacja szkolenia, zawierająca datę, miejsce, wykaz osób uczestniczących w szkoleniu i program szkolenia,
c. dokumentacja przechowywana jest w aktach osobowych pracownika,

7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 1991 r. Nr 81, poz. 351, z późn. zm.) stanowi, że ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem.

Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające z budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zgodnie z art. 3 i 4 ww. ustawy zarządca, obiektu lub terenu ma za zadanie zapewnić jego ochronę przeciwpożarową poprzez wypełnienie szeregu spoczywających na nim obowiązków.

Odpowiedzialność za realizacje obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje w całości lub w części ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie.

W przypadku, gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizacje obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Dyrektor Szkoły odpowiada za:

1. nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie przeciwpożarowej przez wszystkich pracowników,
2. wydawanie poleceń mających na celu usunięcie technicznych usterek zagrażających bezpieczeństwu pożarowemu obiektu,
3. planowanie oraz organizację remontów, adaptacji i bieżącej konserwacji urządzeń i instalacji w obiekcie z uwzględnieniem zasad i potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
4. kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia - do czasu przybycia jednostek ratowniczych,
5. współpracę pracowników z jednostkami ratowniczymi przybyłymi z zewnątrz w zakresie gaszenia pożarów, usuwania zagrożeń oraz przeprowadzania ewakuacji osób i mienia,
6. wyposażenie obiektu w sprzęt ratowniczy i pożarniczy oraz środki gaśnicze,
7. przygotowanie pomieszczeń w budynku do prowadzenia działań gaśniczo-ratowniczych,
8. uwzględnianie w programach szkoleń zawodowych tematyki ochrony przeciwpożarowej,
9. planowanie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji w nadzorowanym obiekcie,
10. zapewnienie zabezpieczenia przeciwpożarowego i właściwej eksploatacji urządzeń i instalacji jak: elektryczne, ogrzewcze, gazowe, wentylacyjne, mechaniczne, technologiczne, piorunochronne i inne,
11. prowadzenie dokumentacji dotyczącej przeglądów, konserwacji, remontów i kontroli

urządzeń związanych z ochrona przeciwpożarową,
12. kontrolowanie wykonania prac konserwacyjnych i remontowych urządzeń i instalacji ze szczególnym uwzględnieniem przepisów przeciwpożarowych,
13. wdrażanie wniosków wynikających z przeprowadzonych przeglądów oraz kontroli urządzeń i instalacji,
14. kontrola prowadzonych prac remontowo-budowlanych i spawalniczych,
15. nadzór nad właściwym korzystaniem z urządzeń energetycznych przez użytkowników.
16. wydawanie odpowiednich poleceń w celu usunięcia usterek lub uchybień stwierdzonych w nadzorowanych obiektach oraz mających na celu poprawę stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
17. przestrzeganie oraz realizacja wydawanych zarządzeń i poleceń wewnętrznych, a także przepisów państwowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz wdrażanie tych aktów normatywnych w służbie utrzymania ruchu,
18. dopilnowania przeszkolenia podległego personelu w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
19. wyciąganie konsekwencji służbowych w stosunku do osób winnych spowodowania zaniedbań stwarzających możliwość powstawania lub rozprzestrzeniania się pożaru.

Wychowawcy klas – nauczyciele

1. Ogłaszają alarm dla uczniów (klas);
2. Nakazują opuszczenie budynku;
3. Nadzorują przebieg ewakuacji uczniów (klasy);
4. Nadzorują zabezpieczenie (ewakuacje) ważnego mienia i dokumentów.

Dyżurny nauczyciel

1. Koordynuje ewakuację,
2. Przekazuje na miejscu ewakuacji informacje o zakończeniu ewakuacji.

Pracownicy zatrudnieni w szkole

1. W każdym z przypadków wymagającym ewakuacji należy postępować zgodnie z planem ewakuacji szkoły oraz ewakuować się drogami ewakuacyjnymi określonymi w procederze.
2. W przypadku zagrożenia lub wystąpienia skażenia chemicznego(niebezpiecznych substancji chemicznych - NSCH) w zależności od zaistniałej sytuacji należy postępować zgodnie z zaleceniami (pozostać na miejscu, nie ewakuować się).

Uczniowie

1. Uczniowie przerywają naukę i zabierają wszystkie swoje rzeczy.
2. Ustawiają się parami w klasie (w ten sposób można łatwo sprawdzić stan ilościowy klasy).
3. Czekają na znak opiekuna, zezwalający na opuszczenie sali zajęć.
4. Podporządkowują się poleceniom pracowników szkoły dotyczących spokojnego opuszczenia obiektu i pomagają w szybkim sprawdzeniu stanu osobowego.
5. Nie przeszkadzają jednostkom ratowniczym w prowadzeniu działań, poprzez pozostawanie w miejscu wyznaczonym do ewakuacji.

Obsługa kuchni:

1. ewakuuje wszystkie osoby na zewnątrz znajdujące się w pomieszczeniach kuchennych.

Pracownik ochrony (woźny):

1. Po otrzymaniu komunikatu o ewakuacji uruchamia sygnał alarmowy.
2. Podejmuje działania ratowniczo – gaśnicze przy użyciu gaśnic proszkowych i hydrantów wewnętrznych do czasu przybycia jednostek ratowniczych.
3. Współdziała z kierującym akcją ratowniczą.
4. Po otrzymaniu komunikatu o zakończeniu ewakuacji odwołuje alarm dwoma długimi dzwonkami.

Po godzinach pracy szkoły– w pierwszej kolejności powiadamia specjalistyczne służby ratownicze - stosownie do zagrożenia, a następnie informuje o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora Szkoły.

Pielęgniarka szkolna:

1. odpowiada za ewakuację osób pozostających w gabinecie medycyny szkolnej;
2. zabiera ze sobą podręczny sprzęt do udzielania pierwszej pomocy /apteczkę, którą pobiera z sekretariatu szkoły.
3. w razie potrzeby organizuje punkt medyczny i udziela pomocy osobom poszkodowanym.
4. w zależności od zaistniałej sytuacji pracownicy winni postępować zgodnie z zaleceniami /pozostawać na miejscu, ewakuować się/, w zależności od komunikatu.

Osoby sprzątające pomieszczenia:

Do podstawowych obowiązków osób sprzątających pomieszczenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

1. Wykonywanie pracy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa pożarowego.
2. Odbywanie szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej
3. Opróżnianie i codzienne wynoszenie do śmietnika wszelkiego rodzaju odpadków znajdujących się w koszach, popielniczkach itp.
4. Sprawdzanie czy nie pozostawiono niebezpiecznych materiałów bądź innych urządzeń mających spowodować pożar lub wybuch oraz informowanie o stwierdzonych tego typu przypadkach przełożonego.
5. Dokonywanie przeglądu pomieszczeń po zakończonej pracy, który polega na sprawdzeniu:
   a. czy na przewodach elektrycznych i grzewczych nie pozostawiono materiałów palnych,
   b. czy nie został pozostawiony ogień w pomieszczeniu,
   c. czy nie zapomniano o wyłączeniu dopływu prądu elektrycznego, gazu, wody itp.
   d. czy drzwi i okna zostały zamknięte.
6. pomagają w ewakuacji, kierują ruchem przy wyjściach ewakuacyjnych;
7. otwierają drzwi i wyjścia ewakuacyjne te, które na co dzień nie są otwarte;
8. sprawdzają, czy w toaletach, klasach i na korytarzach nie pozostała jakaś osoba.

Wszyscy pracownicy bez względu na zajmowane stanowisko:

Do podstawowych obowiązków pracownika w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego należy w - szczególności:

1. W zakresie profilaktyki pożarowej:

a. przestrzeganie regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych,
b. dbałość o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w pomieszczeniach oraz utrzymanie należytego porządku i czystości na stanowisku pracy,
c. przyswajania i przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
d. niezwłoczne usuwanie stwierdzonych usterek mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenienie się pożaru oraz zgłaszanie o tym właściwemu przełożonemu,
e. uczestniczenie w prowadzonych szkoleniach przeciwpożarowych,
f. dokładne sprawdzanie po zakończeniu pracy stanowiska pracy, usunięcie wszelkiego rodzaju odpadów i śmieci, wyłączenie dopływu energii elektrycznej,
g. znajomości i przestrzeganie instrukcji przeciwpożarowych, sposobów alarmowania jednostek straży pożarnych oraz użycia podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
h. niezastawianie dróg pożarowych i ewakuacyjnych, dostępu do urządzeń, sprzętu i środków gaśniczych oraz urządzeń energetycznych,
i. przestrzeganie zakazu palenia tytonia i posługiwania się otwartym ogniem w miejscach pożarowo niebezpiecznych odpowiednio oznakowanych tablicami informacyjnymi,
j. przestrzeganie przy pracach ładunkowych i rozładunkowych, dozowaniu płynnych materiałów chemicznych i łatwo zapalnych właściwych instrukcji przeciwpożarowych.

2. W przypadku powstania pożaru:

W przypadku powstania pożaru do obowiązku wszystkich pracowników należy czynne włączenie się do akcji likwidacji zaistniałego pożaru, a w szczególności:

a. natychmiastowe zaalarmowanie straży pożarnej o powstałym pożarze przy użyciu wszelkich dostępnych środków łączności i alarmowania.
b. zaalarmowanie pracowników i przełożonych o zaistniałym pożarze oraz natychmiastowe przystąpienie do likwidacji pożaru przy użyciu podręcznych środków gaśniczych,
c. wykonywania czynności ratowniczych według poleceń kierującego akcją gaśniczą, a po przybyciu straży pożarnej podporządkowanie się rozkazom dowódcy przybyłej jednostki,
d. udzielanie wszelkich wyjaśnień i informacji kierującemu akcją gaśniczą, mogących, przyczynić się do szybkiego zlikwidowania pożaru.
e. W przypadku powstania pożaru do obowiązków personelu kierowniczego i poza zaalarmowaniem straży pożarnej, do czasu przybycia jej należy przedsięwziąć wszelkie środki do walki z pożarem, a po przybyciu straży pożarnej nawiązać ścisłą współpracą z dowódcą przybyłej jednostki.

8. Kata aktualizacji Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

L.p.	Data aktualizacji	Wprowadzone zmiany	Podpis
1	2	3	4
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

9. Lista osób zapoznanych z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego

Lp.	Imię i Nazwisko, stanowisko	Podpis
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		
35.		

36.		
37.		
38.		
39.		
40.		
41.		
42.		
43.		
44.		
45.		
46.		
47.		
48.		
49.		
50.		
51.		
52.		
53.		
54.		
55.		
56.		
57.		
58.		
59.		
60.		
61.		
62.		
63.		
64.		
65.		
66.		
67.		
68.		
69.		
70.		
71.		
72.		

73.		
74.		
75.		
76.		
77.		
78.		
79.		
80.		
81.		
82.		
83.		
84.		
85.		
86.		
87.		
88.		
89.		
90.		
91.		
92.		
93.		
94.		
95.		
96.		
97.		
98.		
99.		
100.		
101.		
102.		
103.		
104.		
105.		
106.		
107.		
108.		
109.		

10. Definicje podstawowych pojęć z zakresu ochrony przeciwpożarowej

a. **Nazwy i określenia podstawowe:**

- nośność pożarowa - zdolność konstrukcji lub elementu budynku do przenoszenia obciążeń zewnętrznych i ciężaru własnego w warunkach pożaru.
- odporność pożarowa - zdolność konstrukcji lub elementu budynku do spełnienia
- w określonym czasie, w warunkach odpowiadających działaniu pożaru, wymagań dotyczących nośności pożarowej i/lub izolacyjności pożarowej i/lub szczelności pożarowej oraz innych wymaganych właściwości.
- środek ogniochronny - środek polepszający właściwości techniczne materiału lub wyrobu ze względu na działanie pożaru.

b. **Charakterystyki pożarowe materiałów i elementów budowlanych:**

- izolacyjność ogniowa - właściwość elementu oddzielającego konstrukcji budowlanej poddanego z jednej strony działaniu znormalizowanych warunków ogniowych polegająca na tym, że w określonym czasie temperatura nienagrzewanej powierzchni elementu i/lub natężenie promieniowania cieplnego po nieogrzewanej stronie elementu nie przekracza określonych wartości.
- klasa dymotwórczości - określenie przyporządkowujące materiał do odpowiedniej grupy ze względu na dymotwórczość w określonych warunkach badania i według umownego podziału.
- klasa odporności ogniowej konstrukcji lub elementu konstrukcji budynku - symbol, któremu podporządkowano konstrukcję lub element konstrukcji ze względu na odporność ogniową.
- klasa palności - określenie przyporządkowujące materiał do odpowiedniej grupy ze względu na palność w określonych warunkach badania i według umownego podziału.
- klasa rozprzestrzeniania ognia - określenie przyporządkowujące element budowli do odpowiedniej grupy ze względu na rozprzestrzenienie ognia w określonych warunkach badania i według umownego podziału.
- odporność ogniowa - zdolność konstrukcji lub elementu budynku poddanego działaniu znormalizowanych warunków fizycznych do spełniania w określonym czasie wymagań dotyczących nośności ogniowej i/lub izolacyjności ogniowej i/lub szczelności ogniowej oraz innych wymaganych właściwości.

c. **Projektowanie. Definicje ogólne:**

- bezpieczeństwo pożarowe budynku - zespół cech związanych z usytuowaniem budynku, zastosowaniu rozwiązań architektonicznych, zastosowanymi materiałami
- i elementami oraz wyposażeniem w środki techniczne wpływające na ograniczenie możliwości powstania pożaru, jego rozwoju i skutków.
- bezpieczeństwo pożarowe konstrukcji - zdolność konstrukcji budynku,
- określonym sposobie użytkowania, do spełniania w określonym czasie trwania pożaru wymagań dotyczących nośności i/lub odkształcalności zarówno całej konstrukcji jak i poszczególnych jej elementów.
- gęstość obciążenia ogniowego - obciążenie ogniowe przypadające na jednostkę powierzchni podłoża.
- klasa odporności ogniowej budynku - symbol, któremu przyporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów budynku.

- strefa pożarowa - przestrzeń w budynku wydzielona w taki sposób, aby
- w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.

d. **Elementy technicznych zabezpieczeń przeciwpożarowych:**

- klapa dymowa - urządzenie zamykane ręcznie lub automatycznie, kierunkujące przepływ dymu i gorących gazów.
- klatka schodowa ewakuacyjna - klatka schodowa wewnątrz lub na zewnątrz budynku, zabezpieczona odpowiednio przed pożarem i stanowiąca element drogi ewakuacyjnej.
- oddzielenie przeciwpożarowe - element konstrukcji budynku (ściana, strop) wydzielający strefę pożarową.
- oświetlenie awaryjne - oświetlenie, działające w przypadku wyłączenia się oświetlenia podstawowego.

e. **Ewakuacja:**

- długość drogi ewakuacji - odległość od wyjścia ewakuacyjnego do osi wyjścia końcowego mierzona wzdłuż osi przejścia.
- długość przejścia ewakuacyjnego - odległość od najdalszego miejsca
- w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek do osi wyjścia ewakuacyjnego mierzona wzdłuż osi przejścia.
- dojście ewakuacyjne - część drogi ewakuacyjnej od wyjścia z pomieszczenia do miejsca bezpiecznego.
- droga ewakuacyjna - droga stanowiąca część systemu ewakuacyjnego od wyjścia ewakuacyjnego do wyjścia końcowego.
- droga ewakuacyjna z nadciśnieniem - droga ewakuacyjna, na której zawsze lub
- w wypadku pożaru wywołane jest nadciśnieniem w stosunku do ciśnienia panującego w sąsiednich częściach budynku w celu zabezpieczenia jej przed przenikaniem dymu, gazów i płomieni.

Załącznik nr. 1

PN-EN ISO 7010 Znaki bezpieczeństwa i ewakuacji

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Znaczenie
1		Wyjście ewakuacyjne	Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia. Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego – w lewo
2		Wyjście ewakuacyjne	Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia. Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego – w prawo
3		Znak ewakuacyjny	Znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe).
4		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo.
5		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w prawo.
6		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo.
		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na prawo.
7		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo.
8		schodami w górę	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na prawo.
9		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w dół	Znak jest umieszczany nad drzwiami Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego
10		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w górę	Znak jest umieszczany nad drzwiami Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego

PN-EN ISO 7010 Znaki bezpieczeństwa.

Nr	Znak bezp.	Znaczenie (nazwa) znaku bezpieczeństwa	Zastosowanie
1.		Uruchamianie ręczne	Stosowany do wskazania przycisku pożarowego lub ręcznego sterowania urządzeń gaśniczych .
2.		Koc gaśniczy	Znak jest stosowany do oznaczenia koca gaśniczego.
3.		Telefon do użycia w stanie zagrożenia	Znak wskazujący usytuowanie dostępnego telefonu przeznaczonego dla ostrzeżenia w przypadku zagrożenia pożarowego.
4.		Zestaw sprzętu pożarniczego	Znak ten jest stosowany dla podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy.
5.		Gaśnica	Znak ten jest stosowany do oznaczenia gaśnic.
6.		Hydrant wewnętrzny	Znak ten jest stosowany na drzwiach szafki hydrantowej.
7.		Drabina pożarowa	Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem .
8.		Gaśnica kołowa	Znak ten jest stosowany w miejscu wskazującym lokalizacje gaśnicy przewoźnej.
9.		Drzwi przeciwpożarowe	Znak ten stosuje się na drzwiach przeciwpożarowych
10.		Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały łatwo zapalne	Do wskazania obecności materiałów łatwo zapalnych.
11.		Niebezpieczeństwo pożaru – Materiały utleniające	
12.		Niebezpieczeństwo wybuchu – Materiały wybuchowe	Stosowany do wskazania możliwości występowania atmosfery wybuchowej, gazów palnych lub materiałów wybuchowych.

Załącznik nr. 2

Wzór zezwolenia na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

Siedlce, dnia .....

ZEZWOLENIE Nr .....
na prowadzenie prac pożarowo -niebezpiecznych

1. Miejsce pracy .....
   (pomieszczenie, stanowisko, instalacja)
2. Rodzaj pracy .....
3. Czas pracy dnia ..... od godz. ..... do godz. .....
4. Zagrożenie pożarowo - wybuchowe w miejscu pracy .....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru, wybuchu .....
6. Środki zabezpieczenia:
   a. przeciwpożarowe .....
   b. BHP .....
   c. inne .....
7. Sposób wykonania prac .....
8. Osoba odpowiedzialna za:
   a. *przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac pożarowo - niebezpiecznych*
   b. *wyłączenie napięcia*
   c. *dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów*

W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia
Imię i Nazwisko .....
Podpis .....

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac:
(Zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisu przez osobę wymienioną w pkt. 8.)

.....
(podpis wypisującego)

10. Pracę zakończono dnia ..... godz. .....
11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót: .....

Skontrolował: .....

UWAGA: Odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.

PROTOKÓŁ NR .....
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo-niebezpiecznych

1. Nazwa i określenie pomieszczenia - stanowiska, w którym przewiduje się wykonywanie prac:
.....
2. Charakterystyka - technologia przewidywanych do realizacji prac:
.....
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniach lub rejonie przewidywanych prac:
.....
4. Rodzaje elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac:
.....
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac:
.....
6. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac:
.....
7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru:
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:
.....
9. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:
.....
10. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli)
.....

Podpisy członków Komisji:

.....
/imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska/

.....
/imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska/

.....
/imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska/

Książka prac pożarowo-niebezpiecznych

Lp.	nazwa i miejsca prac oraz technologię ich wykonania	sposób zabezpieczenia prac	osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie	osoba zezwalająca na rozpoczęcie prac	osoba odpowiedzialna za kontrolę prac po 4 i 8 godz.	Podpisy
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

Przykładowe zabezpieczenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Palne materiały, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo: 1 - ekran z blachy, 2 - materiał niepalny

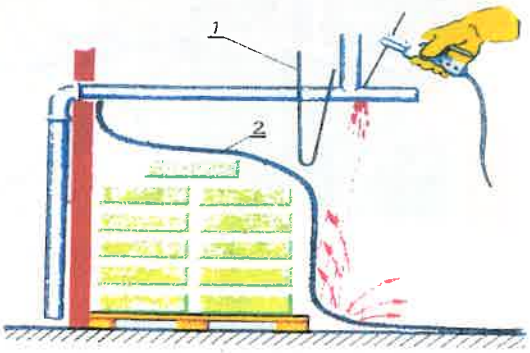

Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału.

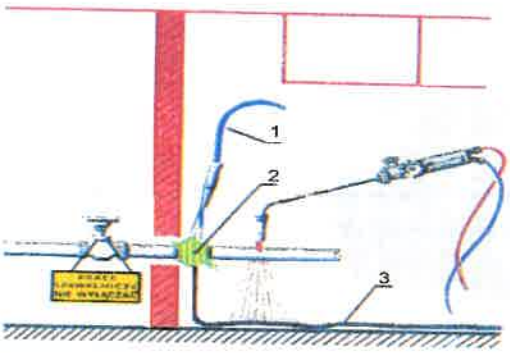

Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału.

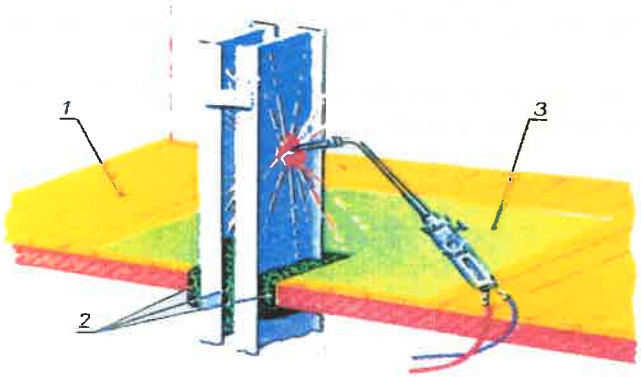

Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop, 1 – strop drewniany, 2 – szczeliwo azbestowe, 3 – materiał niepalny.

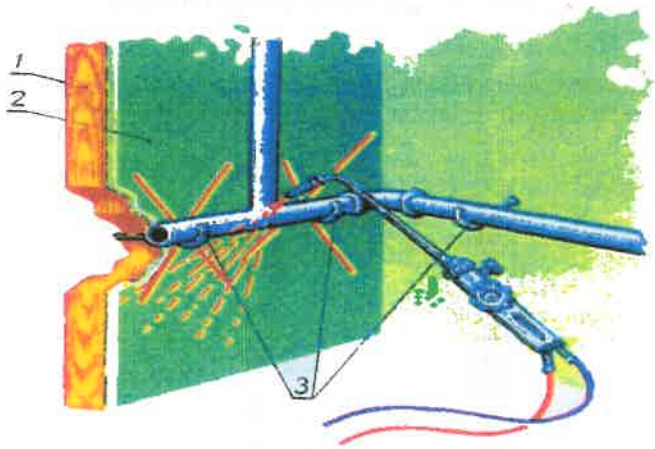

Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu bezpośrednio od płomienia lub na drodze przewodnictwa cieplnego, stykające się z materiałami palnymi, należy zdemontować lub skutecznie chłodzić: 1 – palna ścianka, 2 – niepalna wykładzina, 3 – haki podtrzymujące instalację.

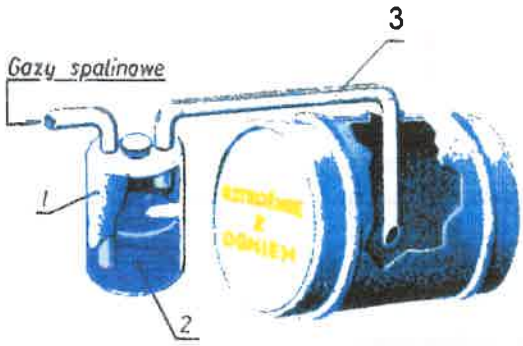

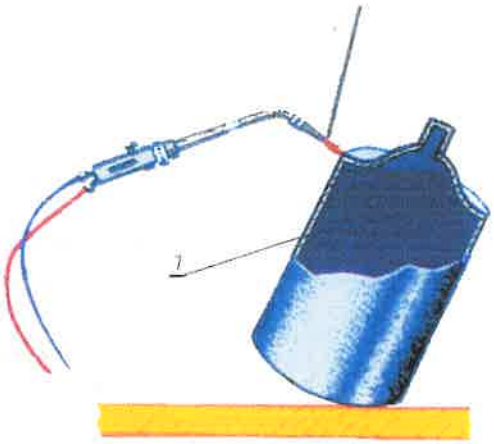

Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary cieczy palnych należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi z silnika samochodowego podawanymi przez łapaczkę iskier: 1- łapaczka iskier, 2 – woda, 3 – przewód doprowadzający gazy do wnętrza pojemnika.

Niewielkie pojemniki, mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych, zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą

Załącznik nr. 3

KARTA PRAKTYCZNEGO SPRAWDZENIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI

(wypełnia się do każdego ćwiczenia)

„W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników."

Zarządzenie nr ...../.....

Z dnia .....

Realizując postanowienia **Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego** zarządzam:

Przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji z obiektu mieszczącego się przy ul. ..... w dniu ..... zgodnie z § 17.1 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 marca 2023 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.).

Alarm próbny z ewakuacji należy rozpocząć o godzinie .....

Godzina rozpoczęcia alarmu: .....,

Planowana godzina zakończenia ćwiczenia: .....,

Podmioty uczestniczące w ćwiczeniach: Użytkownicy pomieszczeń, najemcy oraz osoby interesanci przebywający na terenie obiektu, administracja budynku oraz pracownicy ochrony.

Powołuję na:

Kierownika ćwiczeń wyznaczam: .....,

i zobowiązuję do przygotowania niezbędnej dokumentacji łącznie z wyznaczeniem miejsca dla osób ewakuowanych oraz sprawnego ich przeprowadzenia.

Obserwatora ćwiczeń w miejscu ewakuacji: .....,

Wyznaczam osoby odpowiedzialne za:

- **obsługę techniczną:** .....,
- **zabezpieczenie mienia na terenie obiektu**: .....,
- **zabezpieczenie wyjść ewakuacyjnych**: .....,

Zobowiązuję wszystkich pracowników i użytkowników obiektu do uczestnictwa w ćwiczeniach i podporządkowania się poleceniom wydawanym podczas przeprowadzania ewakuacji przez kierownika ćwiczeń i dowódców poszczególnych odcinków.

Podpisał:

.....

INSTRUKCJA EWAKUACJI STANU OSOBOWEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 11 IM. JANA PAWŁA II , ZLOKALIZOWANEJ W SIEDLCACH PRZY UL. WIŚNIOWEJ 5

1. Ewakuację stanu osobowego Szkoły Podstawowej nr 11 im. Jana Pawła II w Siedlcach ogłasza i odpowiada za całość akcji Dyrektor, a w przypadku jego nieobecności wyznaczony Wicedyrektor szkoły .
2. Sygnałem alarmowym rozpoczynającym ewakuację jest jednominutowy dzwonek ciągły elektryczny. Może być on poprzedzony zapowiedzią **„UWAGA! UWAGA! Ogłaszam natychmiastową ewakuację stanu osobowego Szkoły.**
3. Ewakuację osób z budynku odbywa się oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi i wyjściami ewakuacyjnymi do **oznakowanego miejsca zbiórki do ewakuacji – BOISKO SZKOLNE.**
4. Ewakuacja jest działaniem zorganizowanym i kontrolowanym, przebiega pod nadzorem dyrekcji, nauczycieli i personelu pomocniczego szkoły.

OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW NA WYPADEK OGŁOSZENIA ALARMU EWAKUACYJNEGO

- Przerwać natychmiast zajęcia i przygotować się do ewakuacji (sprawdzić stan osobowy klasy).
- Nauczyciel razem z uczniami opuszcza pomieszczenie(upewniając się że ma drogę wolną) udają się korytarzem w kierunku wskazanym przez prowadzącego ewakuację lub zgodnie z kierunkiem oznaczonym znakami ewakuacyjnymi (zamyka okna, drzwi do pomieszczeń pozostawia otwarte - niezamknięte na klucz lub jeżeli zamyka na klucz, to zostawia klucz w drzwiach).
- W czasie ewakuacji zachować spokój i ciszę.
- Poruszać się szybkim krokiem bez podbiegania i wyprzedzania innych osób.
- Nie wolno zatrzymywać się ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.
- Po opuszczeniu budynku należy udać się do ustalonego i oznaczonego miejsca zbiórki do ewakuacji.
- Nauczyciel zobowiązany jest ustawić dzieci i ponownie sprawdzić stan ilościowy klasy z zachowaniem dyscypliny i porządku uczniów.
- Zdać sprawozdanie w miejscu zbiórki do ewakuacji osobie nadzorującej o stanie osobowym klasy.

  Za osoby nadzorujące uważa się kadrę kierowniczą szkoły, która niezwłocznie składa meldunek Kierującemu Działaniem Ratowniczym, lub osobie ogłaszającej alarm.
- Pracownicy administracyjni opuszczają swoje działy, wyłączają komputery i inne urządzenia elektryczne, sprawdzają czy nikt nie pozostał w pomieszczeniu i meldują o zastanej sytuacji osobie ogłaszającej ewakuację.
- Pracownicy obsługi opuszczają swoje działy sprawdzają czy nikt nie pozostał w pomieszczeniach, wyłączają urządzenia elektryczne i meldują o zastanej sytuacji osobie ogłaszającej ewakuację.

- Pracownicy pracujący na kuchni opuszczają kuchnie, odcinają gaz na palnikach gazowych, odłączają energie elektryczną od urządzeń kuchennych, sprawdzają czy nikt nie pozostał i meldują o zastanej sytuacji osobie ogłaszającej ewakuację.

Ewakuowani pozostają w miejscu zbiórki do ewakuacji, aż do odwołania ewakuacji lub niezwłocznie udają się w inny wyznaczony przez zarządzającego ewakuację rejon.
Sygnałem kończącym akcję ewakuacyjną jest dzwonek przerywany trwający jedną minutę: 5 sekund dźwięk , 5 sekund przerwa lub głosowo przez osoby zarządzające ewakuacją.

1. Osoby znajdujące się w pawilonie I na parterze opuszczają zagrożony teren wyjściami między pawilonem I a II do ul. Wiśniowej oraz boiska szkolnego, wyjściem ewakuacyjnym nr. 3 oraz 4
2. Osoby znajdujące się w pawilonie I na I,II i III piętrze opuszczają zagrożony rejon schodami między pawilonem I i II aż do parteru. Opuszczają teren szkoły dwoma wyjściami miedzy pawilonem I i II (do ul. Wiśniowej i boisk szkolnych), wyjściem ewakuacyjnym nr 3 oraz 4.
3. Osoby znajdujące się w pawilonie II na parterze opuszczają szkołę wyjściem głównym do ul. Wiśniowej, wyjściem ewakuacyjnym nr 1.
4. Osoby znajdujące się w pawilonie II na II piętrze opuszczają zagrożony rejon schodami między pawilonem I i II aż do parteru. Opuszczają teren szkoły dwoma wyjściami miedzy pawilonem I i II (do ul. Wiśniowej i boisk szkolnych), wyjściem ewakuacyjnym nr. 3 oraz 4.
5. Osoby znajdujące się w pawilonie II na I i III piętrze opuszczają schodami pawilonu II aż do parteru. Opuszczają teren szkoły wyjściem głównym do ul. Wiśniowej, wyjściem ewakuacyjnym nr 1.
6. Osoby znajdujące się w pawilonie III na parterze (pomieszczenia gospodarcze, kotłownia, pokój konserwatora) opuszczają zagrożony teren wyjściami gospodarczymi od ul. Wiśniowej oraz wyjściem w kierunku pawilonu edukacji wczesnoszkolnej, wyjściem ewakuacyjnym nr 2.
7. Osoby znajdujące się w pawilonie III na I, II, III piętrze opuszczają zagrożony rejon schodami pawilonu III do I piętra, a następnie schodami pawilonu II do parteru opuszczając teren szkoły wyjściem głównym do ul. Wiśniowej, wyjściem ewakuacyjnym nr 1.
8. Osoby znajdujące się w kompleksie sportowym (sale gimnastyczne, szatnie) opuszczają zagrożony teren wyjściem ewakuacyjnym na boisko szkolne, wyjściem ewakuacyjnym nr 5.
9. Osoby znajdujące się w pomieszczeniach pawilonu edukacji wczesnoszkolnej opuszczają zagrożony rejon wyjściem do placu zabaw (do ul. Czerwonego Krzyża), wyjściem ewakuacyjnym nr 2.
10. Osoby znajdujące się na zapleczu kuchennym i stołówce opuszczają zagrożony teren schodami kuchennymi do parteru i opuszczają szkołę do ul. Wiśniowej oraz schodami pawilonu do parteru i dalej do wyjścia od strony placu wewnętrznego szkoły, wyjściem ewakuacyjnym nr 6 .

1. Cel ćwiczeń

a. Sprawdzenie znajomości zasad postępowania użytkowników w przypadku zarządzenia ewakuacji,
b. Sprawdzenie sprawności ewakuacji.
c. Sprawdzenie prawidłowości postępowania służb odpowiedzialnych za bezpieczne funkcjonowanie obiektu.
d. Sprawdzenie funkcjonowania systemu alarmowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia.
e. Sprawdzenie umiejętności postępowania osób funkcyjnych odpowiedzialnych za organizację działań ratowniczych i ewakuacji na wypadek powstania zagrożenia.
f. Sprawdzenie funkcjonowania urządzeń przeciwpożarowych oraz możliwości odłączenia instalacji elektrycznej, innych mających wpływ na bezpieczeństwo budynku.
g. Wyrobienie właściwych zachowań u osób przebywających na terenie budynku w przypadku zauważenia, usłyszenia komunikatu alarmowego.

2. Założenia ćwiczenia - planowany przebieg ewakuacji.

W punkcie tym należy określić:

a. miejsce pożaru i kierunek jego rozprzestrzeniania,
b. ilość osób znajdujących się w sąsiedztwie,
c. zasięg pożaru,
d. jakie urządzenia przeciwpożarowe i sprzęt gaśniczy ma być wykorzystywany do ćwiczeń i w jakich okolicznościach,
e. kto i jak prowadzi ewakuację mienia lub zabezpieczenie maszyn i materiałów,
f. kto zauważył zdarzenie i kogo powiadomił. (ewentualnie - można ustalić z Komendą PSP ewentualne uczestnictwo Jednostek Ratowniczo - Gaśniczych PSP w ćwiczeniu.

3. Na terenie obiektu sygnałami zobowiązującymi do opuszczenia budynku są:

a. ogłoszenie ewakuacji przez .....,
b. ogłoszenie ewakuacji głosem przez wyznaczonych pracowników, straż pożarną lub policję,
c. ogłoszenie ewakuacji drogą telefoniczną.

4. Zadania pozorantów.

W punkcie tym należy określić:

a. czy i jakie środki pozoracji będą zastosowane,
b. kto jest odpowiedzialny za przygotowanie i nadzór nad środkami pozoracji,
c. niezbędny sprzęt gaśniczy do zabezpieczenia miejsca pozoracji,
d. rodzaj łączności pozorantów z kierownikiem ćwiczenia,
e. orientacyjny czas aktywowania środków pozoracji.

Na polecenie kierownika ćwiczenia pozoranci są zobowiązani do natychmiastowego przerwania pozoracji.

5. Zadania osób nadzorujących.

Osoby nadzorujące są zobowiązane do obserwacji i oceny poszczególnych etapów ćwiczenia. Swoje uwagi i spostrzeżenia przekazują Kierownikowi ćwiczenia i/lub całej grupie ćwiczącej.

6. Scenariusz przebiegu ćwiczenia. (przykładowy scenariusz)

09^{50} – rozmieszczenie:

- rozstawienie obserwatorów ćwiczeń w wyznaczone miejsca,

10^{00} –rozpoczęcie alarmu próbnego ewakuacyjnego – woźny na polecenie Dyrektora Szkoły:

10^{01} – przekazanie informacji o zaistniałej sytuacji do Dyrektora Szkoły,

10^{03} – nauczyciele rozpoczynają ewakuacje poszczególnych klas,

- rozpoczęcie nadawania sygnału o rozpoczęciu ewakuacji,
- nadawanie komunikatów ewakuacyjnych.

10^{10} – ewakuacja uczniów i nauczycieli z terenu szkoły, kierowanie osób do wyjść ewakuacyjnych na zewnątrz budynku – pracownik kuchni i sekretariatu,

10^{13} – odcięcie dopływu prądu –wyłącznik prądu zlokalizowany przy wejściu głównym - pracownik techniczny - odłączenie aplikacyjnie,

10^{30} – sprawdzenie poszczególnych klas szkoły czy wszystkie osoby zostały ewakuowane ze szkoły – pracownik techniczny,

10^{31} – opuszczenie przez ostatnich pracowników terenu szkoły,

10^{35} – poinformowanie dyrektora o zakończonej ewakuacji – pracownik techniczny,

10^{36} – zakończenia alarmu – Dyrektor Szkoły,

10^{38} – weryfikacja ilości uczniów ewakuowanych w miejscu zbiórki,

10^{39} – opuszczenie stanowisk przez obserwatorów,

10^{50} – powrót do zajęć.

Przebieg ćwiczeń z ewakuacji (przykład)

Godz.	Decyzje kierownika ćwiczenia	Rozwój sytuacji w rejonie zagrożenia	Osoba odpowiedzialna	Uwagi
1	2	3	5	6
09^{59}	Podjęcie decyzji o przeprowadzeniu ewakuacji.			
10^{00}	Ogłoszenie komunikatu o ewakuacji.			
10^{01}	Wyznaczenie osób funkcyjnych.	Osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewakuacji. Osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie wyjść ewakuacyjnych Odłączenie napięcia w budynku		
10^{02}	Wydawanie poleceń nauczycielom o kolejności opuszczania budynku szkoły przez poszczególne klasy.	Rozpoczęcie ewakuacji ewakuacji uczniów z II piętra		
10^{04}		Rozpoczęcie ewakuacji ewakuacji uczniów z I piętra		
10^{05}		Rozpoczęcie ewakuacji ewakuacji uczniów z parteru		
10^{10}		Rozpoczęcie zliczania uczniów w miejscu zbiórki		
10^{14}	Decyzja o sprawdzeniu opuszczonych pomieszczeń szkoły przez woźne.			
10^{15}		Sprawdzanie opuszczonych klas przez woźne		
10^{17}		Zbiórka wszystkich klas w wyznaczonym miejscu zbiórki		
10^{23}	Decyzja o zakończeniu ewakuacji			
10^{29}		Powrót klas na zajęcia lekcyjne		

Wnioski z przebiegu ewakuacji.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1. .....
2. .....
3. .....

podpisał

Załącznik nr. 4

Siedlce , dnia.....

.....
(nazwisko i imię)

.....
(stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że zostałem/łam/ zapoznany/a/ z postanowieniami zawartymi w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku Szkoły Podstawowej nr.11 im. Jana Pawła II ul. Wiśniowa 5, 08-110 Siedlce, w tym z zasadami postępowania w przypadku powstania pożaru, ewakuacji, rozmieszczeniu i użycia podręcznego sprzętu gaśniczego.

.....

(podpis przyjmującego oświadczenie)

.....

(podpis pracownika